

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

**Komparace aktivit společenské odpovědnosti a
udržitelnosti vybraných subjektů**

**Comparison of activities of corporate social
responsibility and sustainability of selected subjects**

Bc. Kateřina Šestáková, B. A.

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina ŠESTÁKOVÁ, B. A.**
Osobní číslo: **K18N0073P**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Téma práce: **Komparace aktivit společenské odpovědnosti a udržitelnosti vybraných subjektů**
Zadávající katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Zásady pro vypracování

1. Vymezte společenskou odpovědnost firem a udržitelný rozvoj.
2. Představte vybrané organizace.
3. Analyzujte a zhodnoťte současný stav aktivit v oblasti společenské odpovědnosti a udržitelnosti v těchto organizacích.
4. Na základě provedené analýzy a zhodnocení navrhněte zlepšení a další možnosti využití společenské odpovědnosti a udržitelného přístupu.

Rozsah diplomové práce: **60 – 80 stran**
Rozsah grafických prací: **neuveden**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- EPSTEIN, M. J., BUHOVAC, Rejč, A. *Making Sustainability Work: Best Practices in Managing and Measuring Corporate Social, Environmental, and Economic Impacts*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler, 2014.
- KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. *Marketing management*. Praha: Grada, 2007.
- KULDOVÁ, Lucie. *Společenská odpovědnost firem: [etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi]*. Kanina: OPS, 2010.
- KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada, 2012.
- ZADRAŽILOVÁ, Dana. *Společenská odpovědnost podniků: transparentnost a etika podnikání*. Praha: C. H. Beck, 2010.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. Ing. Petra Taušl Procházková, Ph.D.**
Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **22. října 2019**
Termín odevzdání diplomové práce: **22. dubna 2020**

Doc. Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
děkanka

Ing. Jan Tlučoň, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 22. října 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Komparace aktivit společenské odpovědnosti a udržitelnosti vybraných subjektů“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 26. dubna 2020

.....

podpis autora/autorky

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce, paní doc. Ing. Petře Taušl Procházkové, Ph.D., za ochotu a cenné připomínky při vedení diplomové práce.

Dále bych tímto chtěla poděkovat své rodině za podporu po celou dobu mého studia na vysoké škole.

Obsah

Úvod	9
1 Teoretická východiska	11
1.1 Udržitelný rozvoj (udržitelnost).....	11
1.1.1 Výchozí podmínky (vývoj koncepce).....	11
1.1.2 Definice a význam pojmu	16
1.1.3 ČR a udržitelný rozvoj.....	18
1.2 Společenská odpovědnost firem.....	19
1.2.1 Historický vývoj a charakteristika koncepce	20
1.2.2 Základní pilíře společenské odpovědnosti	25
1.2.3 CSR a stakeholderi.....	28
1.2.4 Výhody a nevýhody přijetí konceptu CSR	30
1.3 Shrnutí problematiky.....	34
2 Představení subjektů a východisek pro analýzu	36
2.1 Společenská odpovědnost a udržitelnost vysokých škol.....	36
2.1.1 Přínosy CSR a udržitelnosti vysokých škol.....	37
2.1.2 Stakeholderi vysokých škol	37
2.1.3 Komunikace a propagace udržitelnosti a CSR vysokých škol.....	38
2.2 Iniciativy a normy zaměřené na udržitelnost a CSR.....	38
2.2.1 SDG Accord.....	39
2.2.2 Iniciativa PRME	40
2.2.3 Global Reporting Initiative - GRI.....	41
2.2.4 ISO 26000 – Společenská odpovědnost firem.....	41
2.3 Zkoumaný vzorek.....	42

3	Vlastní výzkum	44
3.1	Metodika výzkumu	44
3.2	Indikátory pro výzkum	47
3.2.1	Environmentální oblast	48
3.2.2	Ekonomická oblast	48
3.2.3	Sociální oblast	49
3.3	Analýza současného stavu prováděných aktivit	51
3.4	Vyhodnocení dat.....	57
3.4.1	Metoda pořadí – vysoké školy	57
3.4.2	Kvantitativní párové srovnání (Saatyho metoda) – vysoké školy	60
3.4.3	Metoda pořadí – ekonomické fakulty.....	64
3.4.4	Saatyho metoda – ekonomické fakulty	66
4	Zhodnocení a doporučení	72
4.1	Best practises	72
4.1.1	Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)	72
4.1.2	Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)	74
4.1.3	Univerzita Palackého v Olomouci (UP).....	76
4.2	Doporučení	79
	Závěr.....	81
	Seznam použitých zdrojů.....	83
	Seznam tabulek.....	89
	Seznam obrázků	90
	Seznam zkratk	91
	Seznam příloh	92

Úvod

V současnosti je pojem trvale udržitelný rozvoj či udržitelnost stále více skloňovaným tématem. Svět a civilizace se neustále vyvíjí a s tím jsou spojené i globální problémy, jako jsou například problémy ohrožující životní prostředí, globální ekonomické krize či terorismus. Udržitelný rozvoj se snaží zmírnit dopady těchto globálních problémů na společnost. Lze ho najít v cílech a strategiích mnoha podnikatelských subjektů.

Společenská odpovědnost podniku neboli CSR (angl. Corporate Social Responsibility) je jedním z nástrojů trvale udržitelného rozvoje. CSR je koncept známý po celém světě, ale v České republice se se znalostí tohoto pojetí setkáme již méně. Ačkoli jeho kořeny sahají až do 50. let 20. století, jeho globální pronikání a pokrok souvisí s šířením globalizace počínaje 90. lety (Carroll, 2015). O CSR se v současné době mluví stále více a stává se jakýmsi trendem, který implementuje do svých strategií stále více společností. Tyto společnosti si uvědomují, že za úspěšným obchodem stojí nejen maximální zisk, nýbrž také fakt, jak je ve svých očích vnímají jejich zákazníci. Proto se jejich pozornost nyní mimo jiné zaměřuje na dopad jejich podnikatelských aktivit na environmentální a sociální oblast. Společnosti se snaží prováděním CSR odlišit od konkurence a získat konkurenční výhodu.

Předložená diplomová práce je rozdělena na dvě části. První část charakterizuje a vysvětluje udržitelný rozvoj (udržitelnost) a společenskou odpovědnost. Dříve byl používán pojem trvale udržitelný rozvoj, ale postupem času se inklinuje spíše k výrazu udržitelnost, který je taktéž používán autorkou v této diplomové práci. Druhá část představuje vybrané organizace a zabývá se analýzou konkrétních společensky odpovědných a udržitelných aktivit prováděných ve vybraných subjektech. V závěru celé práce je provedeno zhodnocení, které vychází z jednotlivých dílčích analýz.

V této diplomové práci je cíleno na veřejné vysoké školy. Důvodem výběru těchto subjektů je skutečnost, že vysoké školy formují společnost a podílejí se na vědeckém, sociálním, kulturním a ekonomickém rozvoji společnosti. Také mají za úkol šířit nejnovější vědecké poznatky a přispívat k veřejné diskuzi. Mimo jiné studenti vysokých škol projevují zájem o zkoumanou problematiku v průběhu studií a je zde i velká

pravděpodobnost, že budou mít snahu implementovat získané teoretické poznatky později do firemní praxe.

Hlavním cílem této diplomové práce je zpracovat analýzu a zhodnotit realizované aktivity u vybraných subjektů a na základě zjištěných poznatků navrhnout zlepšení. Takové srovnání může posloužit k vytvoření přehledu úspěšných postupů v začlenění udržitelnosti do praxe vysokoškolského vzdělávání. Tento hlavní cíl bude dosažen pomocí splnění následujících dílčích cílů. Nejprve je třeba teoretického vymezení udržitelného rozvoje, respektive udržitelnosti, a společenské odpovědnosti firem (CSR). Dalším dílčím cílem je představení zkoumaných subjektů a následná analýza konkrétních CSR a udržitelných aktivit zkoumaných subjektů. V závěru bude provedeno zhodnocení těchto aktivit a budou zformulovány možné návrhy na zlepšení.

Při tvorbě předložené diplomové práce byla v teoretické části provedena literární rešerše, a to rozbor odborné literatury a vědeckých článků. Následně byly získané poznatky aplikovány do praktické části, kde je analyzován na základě vybraných kritérií zkoumaný vzorek.

V empirické části práce je nejprve popsán zkoumaný vzorek a pro sběr dat je využita technika obsahové analýzy, která umožňuje převod verbální komunikace do měřitelných proměnných. Informace byly získány za pomoci studia sekundárních zdrojů dat (výroční zprávy, webové stránky, ...). Získané informace jsou následně vyhodnoceny vhodnými statistickými metodami a výsledky jsou interpretovány v závěru práce společně s vhodnými doporučeními pro subjekty. Mimo to bylo využito i metody best practises.

1 Teoretická východiska

Tato kapitola se zabývá teoretickými východisky, která definují udržitelný rozvoj (udržitelnost) a společenskou odpovědnost firem. Další součástí jsou taktéž výchozí podmínky pro koncepci, historický vývoj a v případě CSR taktéž popsání jednotlivých pilířů, na kterých je založena. V závěru první kapitoly jsou popsány výhody a nevýhody implementace společenské odpovědnosti do podnikatelské činnosti.

1.1 Udržitelný rozvoj (udržitelnost)

V dnešní době je možné se s problematikou životního prostředí setkat doslova na každém kroku a zájem o ní stále roste. Tato problematika je klíčová k dalšímu dlouhodobému přežití lidstva na této planetě. Tuto skutečnost si postupně uvědomují i jednotlivé vlády po celém světě. Bohatší státy ve vyšší míře a chudší a většinou i rozvojové státy v menší míře se snaží zvrátit nepříznivý vývoj ve stavu životního prostředí.

Historií vývoje, významem a charakteristikou konceptu udržitelnosti se podrobně věnují následující kapitoly.

1.1.1 Výchozí podmínky (vývoj koncepce)

Jak již bylo zmíněno v úvodu, původně byl využíván pojem trvale udržitelný rozvoj, od kterého se postupně přechází k výrazu udržitelnost. Ten se začal používat později v souvislosti s naplňováním principů trvale udržitelného rozvoje a v současné době se tyto dva pojmy staly synonymy. Kořeny této koncepce je možno datovat v Evropě již na konec 17. století a počátek 18. století. V této době se o udržitelnosti začalo mluvit v souvislosti s rostoucím objemem zemědělství a lesnictví. V saském lesnictví došlo v průběhu let k vyčerpání lesů. Těžba v regionu vyžadovala tuny dřeva: jako palivo pro tavicí pece na uhlí, jako stavební materiál a mnoho dalších využití. Následkem bylo prosazování tzv. „udržitelného lesnictví“ (IHK Nürnberg für Mittelfranken, 2015).

První zmínka o udržitelnosti se obecně připisuje saskému lesnímu radovi Johannovi „Hannssovi“ Carlovi von Carlowitz. Ve svém díle „Sylvicultura oeconomica, oder haußwirthliche Nachricht und Naturmäßige Anweisung zur wilden Baum-Zucht“ (1713) uplatnil a vysvětlil tento pojem v oblasti racionálního využívání přírodních zdrojů (Podrázský, 2013). V knize je myšlenka udržitelnosti jasně formulována: „při mýcení lesů

je třeba se zamyslet [...], kde naši potomci vezmou dřevo“ (Carlowitz, 1713, s. 76). Tato úvaha o omezenosti přírodních zdrojů přivedla lidstvo k zamyšlení, co se stane se společností po jejich vyčerpání.

Pojem udržitelnost si později získal stále větší pozornost. Následující schéma představuje vybrané významné milníky vývoje koncepce udržitelného rozvoje ve světě.

Obrázek 1: Přehled milníků udržitelného rozvoje

Vývoj udržitelného rozvoje ve světě

- **1972** – Římský klub – zpráva „Meze růstu“
- **1972** – 1. konference OSN o lidském životním prostředí ve Stockholmu
- **1983** – Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj
- **1987** – Zpráva „Naše společná budoucnost“, první oficiální definice udržitelného rozvoje
- **1992** – Světový Summit v Rio de Janeiru
- **2000** – Summit tisíciletí
- **2002** – Světový Summit o udržitelném rozvoji v Johannesburgu
- **2012** – „Rio+20“
- **2015** – Summit v New Yorku - SDGs
- **2019** – Summit pro klimatickou akci

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Vývoj udržitelného rozvoje nastal v souvislosti s rostoucí mezinárodní, politickou a ekonomickou diskusí v sedmdesátých letech. Důležitou roli zde hraje zpráva „**Meze růstu**“ Římského klubu, taktéž označována jako „**První zpráva Římského klubu**“.

Dílo „**Meze růstu**“ publikované Římským klubem v roce 1972, je považováno za jeden z milníků v diskusi o udržitelnosti. Jeho kritika neomezeného ekonomického růstu by měla vyvolat diskusi o odpovědném environmentálním managementu a ekonomických problémech způsobených konečností přírodních zdrojů. Ve zprávě se poprvé hovoří o ekonomickém světovém systému, který by měl být sám o sobě udržitelný, aby byl

udržitelný i pro budoucí generace. Tato zpráva byla založena na modelu, který pomocí metod systémové dynamiky sledoval vývoj populace, produkce potravin, industrializace, znečištění a spotřebu neobnovitelných zdrojů. Výsledek ukázal, že všechny tyto veličiny rostou velmi rychle a že v tomhle tempu nelze pokračovat po libovolnou dobu, jelikož se nacházíme v systému s omezenými zdroji. Následkem bude překročení hranic spotřeby a kolaps systému jako celku. Autorka D. Meadows tedy uvádí, že je třeba nalézt takový model, který představuje světový systém a je udržitelný bez toho, aniž by nekontrolovatelně zkolaboval a zároveň dokáže uspokojit základní materiální požadavky všech svých lidí (Meadows, 1972, s. 142).

Společnost do této doby vycházela z předpokladu neomezené možnosti růstu. Vydání této zprávy osvětlilo fakt, že produkce je omezena jak na straně vstupů (existence neobnovitelných zdrojů planety), tak i na straně výstupů (životní prostředí není schopno absorbovat veškerý odpad a znečištění). Tyto názory se potvrdily v 70. letech hospodářskými krizemi, při kterých byl nedostatek ropy, potravin i surovin. Zhoršující se stav životního prostředí zapříčinil kyselé deště, globální oteplování či zmenšování ozónové vrstvy.

Zmíněné problémy vyvolaly politický tlak v západní Evropě a USA. Na mezinárodní úrovni OSN poprvé projednala problematiku udržitelnosti na **Světové konferenci o životním prostředí** ve Stockholmu v roce 1972. Zde se projevila rozdílnost přístupů jednotlivých zemí k environmentálním problémům. Rozvojové země stavěli do čela otázky chudoby a potřeby rozvoje a země tehdejšího socialistického bloku nebyli na konferenci vůbec přítomni. Nakonec v přijaté Deklaraci státy uznaly důležitost environmentálních problémů i svoji odpovědnost za jejich řešení (Moldan, 2007).

Rostoucí množství environmentálních problémů vedly OSN v roce 1983 ke stanovení nezávislé komise, do jejíž čela byla jmenována norská ministerská předsedkyně Gro Harlem Brundlandová. Vznikla tak tedy **Světová komise pro životní prostředí a rozvoj** (World Commission on Environment and Development – WCED). Úkolem komise je navrhnout způsob, jak překonat rozpory mezi ekonomickým rozvojem a zdravým životním prostředím. Komise v roce 1987 vypracovala obsáhlou zprávu **Naše společná budoucnost**, která byla následně přijata valným shromážděním OSN. V této zprávě byl poprvé definován pojem udržitelný rozvoj, který je dodnes nejčastěji používanou definicí

pro udržitelnost a definuje ho jako rozvoj, který naplňuje současné potřeby, aniž by omezoval schopnost budoucích generací naplnit jejich potřeby. Komise zároveň konstatovala: „*Pro cestu trvale udržitelného rozvoje neexistuje žádný jednotný projekt, neboť hospodářské a sociální systémy i ekologické podmínky v různých zemích se podstatně liší. Každá země si bude muset nalézt svou vlastní cestu, své konkrétní postupy pro zavádění této koncepce do praxe*“ (Světová komise pro životní prostředí a rozvoj, 1991).

Dalším milníkem byl tzv. **Summit Světa** o udržitelném rozvoji v roce 1992 v Rio de Janeiru. Tato konference navazovala na první setkání ve Stockholmu. Byla zde schválena tzv. „Deklarace o životním prostředí a rozvoji“, která podrobně rozvádí principy trvale udržitelného rozvoje. Zároveň zde vznikl několikastránkový dokument s názvem **Agenda 21**. Jedná se o strategický plán v oblasti ochrany životního prostředí, který popisuje hlavní globální problémy a určuje hlavní směry omezení negativních projevů naší civilizace v různých oblastech (United Nations, 1992).

Státy, které se pod Agendu podepsaly, se zavazují k implementování myšlenek Agendy. Její ústřední myšlenka zněla: „*Transformace společnosti směrem k trvalé udržitelnosti je jediným způsobem, jak překonat hrozby globální ekonomické krize*“ (Deklarace z Rio de Janeira o životním prostředí a rozvoji, 1992).

V září roku 2000 se v New Yorku konal tzv. **Summit tisíciletí** (angl. *Millennium Summit*), který navazoval na konferenci v Rio de Janeiru a za svůj hlavní cíl si dával odstranění chudoby v rozvojovém světě. Byla zde všemi členskými státy OSN schválena **Miléniová deklarace** (angl. *Millennium Declaration*) a zároveň odsouhlaseny **Rozvojové cíle tisíciletí** (angl. *Millenium Development Goals, MDGs*) pro roky 2000–2015 (Fors.cz, 2019).

Za dosud největší mezinárodní akci zabývající se udržitelným rozvojem je považován **Světový summit o trvale udržitelném rozvoji** (angl. *World Summit on Sustainable Development – WSSD*) v Johannesburgu v roce 2002, jehož se zúčastnilo asi šedesát tisíc delegátů z celého světa. Ten poukazuje na další postupy a směry v dosahování udržitelného rozvoje. Na summitu nebyly stanoveny žádné nové cíle ani koncepce, šlo především o edukaci a informování široké veřejnosti a přispění k implementaci přijatých závazků z Agendy 21. Výstupem ze summitu je **Johannesburský prováděcí plán** (angl. *Johannesburg Plan of Implementation*), který řeší začlenění všech tří základních oblastí

(ekonomický rozvoj, sociální rozvoj a ochrana životního prostředí) do politik rozvojových zemí (Moldan, 2007).

Heslem konference **Rio+20**, která se konala opět v Rio de Janeiru, bylo „**Budoucnost, kterou chceme**“. Takto byla pojmenována přijatá deklarace, která si kladla za úkol zajištění blahobytu pro obyvatele celé planety. Jedním ze základních přínosů tohoto summitu bylo vytvoření globálních **Cílů udržitelného rozvoje** (angl. Sustainable Development Goals, SDGs), které navazují na **Rozvojové cíle tisíciletí** ze **Summitu tisíciletí** v New Yorku a měly být implementovány od roku 2015 (United Nations, 2012).

K poslední významné události došlo v roce 2015 na summitu OSN v New Yorku, když byl přijat dokument „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ (angl. *Transforming Our World: 2030 Agenda for Sustainable Development*) jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje (SDGs). Zformulováno bylo celkem 17 nových cílů udržitelného rozvoje, které jsou společným rozvojovým programem všech států světa do roku 2030 a jsou zobrazeny na následujícím obrázku 2.

Obrázek 2: Cíle SDGs

Zdroj: Informační centrum OSN v Praze (2019)

Nejdůležitějším tématem poslední doby je změna klimatu a globální oteplování. K této příležitosti byl svolán v New Yorku v září roku 2019 „**Summit pro klimatickou akci**“ (angl. Climate Action Summit). Zpráva „New Climate Economy Report“ uvádí, že klimatická akce by mohla v příštím desetiletí vygenerovat ekonomický výnos ve výši 26 bilionů dolarů. Představitelé států byli vyzváni, aby předložili ambiciózní plány na transformaci energetiky, dopravy, průmyslu i zemědělství. Cílem má být snížení emisí do roku 2030 o 45 procent a uhlíková neutralita do roku 2050 (UNIC Praha, 2019). Hlavním úkolem summitu je vypracování plánu opatření v šesti hlavních oblastech:

1. globální transformace od fosilních zdrojů k obnovitelné energetice a zvýšení energetické účinnosti,
2. udržitelná a odolná infrastruktura a města,
3. udržitelné zemědělství,
4. udržitelný management lesů a oceánů,
5. odolnost a adaptace na dopady změny klimatu,
6. financování a investice do bezuhlíkové ekonomiky.

Výše zmíněné významné deklarace a úmluvy představují závazné podklady, na kterých závisí budoucnost lidstva. V návaznosti na tyto dokumenty vznikly vládní a nevládní organizace, které by měly podrobně informovat veřejnost o závaznosti a naší společné i individuální odpovědnosti k dalším generacím, jakožto i k samotné planetě Zemi.

1.1.2 Definice a význam pojmu

Udržitelnost se stala pojmem, který je v poslední době často slýchán. Na jedné straně by udržitelnost měla zajistit plnění základních potřeb všech lidí a budoucích generací a na druhé straně zachovat trvalou životaschopnost Země.

Za jednu z nejznámějších celosvětových definic trvale udržitelného rozvoje bývá považována definice ze zprávy **Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj** z roku 1987, která zní: „*Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.*“ (World Commission on Environment and Development, 1987, str. 16).

Před rokem 1989 nebyly v ČR principy trvale udržitelného rozvoje brány v potaz. Zlomem se stal rok 1992, kdy byl schválen první zákon o životním prostředí. Trvale udržitelný rozvoj je definován v **Zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí**, kde v § 6 najdeme takovou definici „... *takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.*“ (Česko, 1992).

V České republice se udržitelností primárně zabývá **Ministerstvo životního prostředí**, které udržitelný rozvoj vysvětluje jako „*alternativní model vývoje společnosti, který odráží přirozené environmentální limity hospodářského růstu*“ (Ministerstvo životního prostředí ČR, 2019).

Pojem udržitelný rozvoj však využívá i **Ministerstvo pro místní rozvoj**. To však nevytvořilo žádnou svoji definici a rozlišuje tyto tři koncepty pojetí udržitelného rozvoje (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019):

1. koncept – jde o obecně formulovaný koncept udržitelného rozvoje (definice dle komise Brundtlandové z r. 1987), který je definován jako *takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.* Tuto definici je možno vykládat obecně eticky, naráží však na problém definice potřeb budoucích generací.

2. koncept – udržitelný rozvoj je založen na rovnováze tří pilířů – ekonomického, sociálního a environmentálního (definice ze Světového summitu k udržitelnému rozvoji v Johannesburgu v r. 2002). Udržitelnost je chápána jako vyváženost vývoje mezi těmito pilíři, tzn. mezi vývojem ekonomiky, životní úrovní obyvatel a zátěží životního prostředí. Cílem je, aby se vývoj v některém pilíři nevyvíjel na úkor ostatních.

3. koncept – udržitelný rozvoj vychází z ekonomických principů, resp. z potenciálu kapitálových aktiv (kapitálový přístup k udržitelnému rozvoji). Uvažuje se o kapitálu lidském, sociálním, přírodním, produkčním a finančním. Pokud úhrnný kapitál dlouhodobě roste, vývoj se pokládá za udržitelný.

V literatuře najdeme nespočetné množství definic udržitelnosti, jelikož každý autor ji formuluje po svém. Jedna z definic vysvětluje udržitelnost jako: [...] cílený proces změn v chování lidské společnosti k sobě samé i ke svému okolí (krajině a jejím zdrojům),

směřující ke zvyšování současného i budoucího potenciálu uspokojování lidských potřeb a aspirací s ohledem na možnosti (limity) krajiny a jejích zdrojů.“ (Mederly & Nováček, 1996, s. 19).

Ivan Rynda (2000) se na definici podíval z druhé strany a popisuje, co udržitelnost není:

- pouhé přežívání,
- striktní plánování, co budou příští generace potřebovat,
- pouhý megalomanský projekt byrokratů, ve kterém politika přestává být správou věcí veřejných a stává se technologií moci,
- centralistické řízení či světovláda založená na principech nařízení, kontrol, příkazů a zákazů,
- rigidní a jediný správný návod k použití či neměnný předpis,
- ideologie.

Z uvedených definic vyplývá, že udržitelnost v sobě zahrnuje tři důležité oblasti: ochranu životního prostředí, ekonomický rozvoj a sociální pokrok. Těchto cílů je potřeba dosahovat zároveň.

Pro účely této práce se bude vycházet z celosvětově uznávané definice udržitelnosti, ze zprávy **Naše společná budoucnost**, vydaná Světovou komisí OSN pro životní prostředí a rozvoj v roce 1987. Ta řadí naše Ministerstvo pro místní rozvoj jako primární koncept udržitelného rozvoje pro naši republiku. Jedná se tedy o tu, která říká, že jde o takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích.

1.1.3 ČR a udržitelný rozvoj

V červnu 2019 uskutečnila společnost Ipsos průzkum, který si kladl za úkol zjistit, jaké cíle jsou z celkem 17 Cílů udržitelného rozvoje (tzv. SDGs) pro českou populaci nejdůležitější. Průzkumu byl proveden na reprezentativním vzorku internetové populace ČR ve věku 18-65 let.

Celkem 31 % respondentů, nejčastěji lidé s vysokoškolským vzděláním, již někdy slyšeli o Cílech udržitelného rozvoje. Za nejdůležitější cíl považuje 45 % respondentů zdravý

a kvalitní život, 26 % dále pak uvádí pitnou vodu a kanalizace, 25 % důstojnou práci a ekonomický rozvoj a 21 % klimatická opatření (Ipsos, 2019).

Dále bylo zkoumáno, na jakých 5 prioritních cílů by se dle názoru respondentů měla česká vláda přednostně zaměřit. Tyto cíle zobrazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Top 5 prioritních cílů

Cíle	Podíl respondentů
Pitná voda a kanalizace	49 %
Zdraví a kvalitní život	45 %
Klimatická opatření	39 %
Důstojná práce a ekonomický rozvoj	32 %
Život na souši	32 %

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ipsos, 2019)

Výzkum ukázal, že za klíčové oblasti, na které by se měla vláda přednostně zaměřit, je pro 49 % respondentů pitná voda a kanalizace, 45 % respondentů uvádí zdraví a kvalitní život. Další důležité oblasti jsou klimatická opatření, důstojná práce a ekonomický rozvoj a život na souši.

1.2 Společenská odpovědnost firem

Společenská odpovědnost firem je jedním z činitelů udržitelnosti. Stala se jednou z nedílných součástí podnikatelské strategie většiny větších společností. S vývojem konceptu se začal postupně měnit i jeho obsah. Dnes se zdaleka nezaměřuje pouze na etickou oblast, ale zahrnuje celou řadu dalších aktivit a iniciativ. Všechny tyto činnosti a iniciativy jsou popsány v této teoretické kapitole. Kromě výše uvedeného se zaměřuje na vymezení pojmu a hlavních pilířů, na nichž stojí celý koncept.

1.2.1 Historický vývoj a charakteristika koncepce

Pojem společenská odpovědnost podniku, neboli CSR, je pojem, se kterým se v posledních letech společnost setkává stále více a nyní je taktéž nedílnou součástí činnosti mnoha společností. Tento koncept není úplně nový, ale do podvědomí lidí přichází až ve druhé polovině dvacátého století. V 60. letech 20. století získala CSR popularitu především v USA, kde existovala široká sociální hnutí. V té době se staly důležitými občanská práva, práva žen a práva spotřebitelů (Carroll & Shabana, 2010). Nalezneme mnoho tvrzení, že CSR se oficiálně zrodila až v 60. letech, ale základní společensky odpovědné nápady lze nalézt již v polovině 18. století během průmyslové revoluce (Crane & Matten, 2009). S explozí tovární výroby bylo jasné, že tato zařízení zahájila svou činnost způsobem, který by většina považovala za sociálně nepřijatelný: hrozné pracovní podmínky, využití dětské práce a nedostatečné minimální mzdy. Se změnou sociálního prostředí, se také začal zvyšovat tlak na podniky, aby se chovaly v souladu s tímto společenským přístupem. Tyto aspekty vedly k formování a rozšiřování CSR.

Vědecký vývoj odstartoval ve Spojených státech v 50. letech 20. století vědec Howard Bowen, který propagoval využívání informací o sociálním dopadu podnikové činnosti jako interního systému řízení. Ve své knize „Social Responsibilities of Businessmen“ Bowen definoval sociální odpovědnost podnikatele jako naplnění očekávání a hodnot společnosti (Ankele et al, 2004).

Přestože kniha od Bowena hovoří více o odpovědnosti podnikatelů než o podnikání, její definice společenské odpovědnosti platí dodnes (Carroll, 1998). Problematika CSR se široce prodiskutovala a analyzovala v 80. letech. V tomto období se objevily také související pojmy, jako je obchodní etika nebo teorie zúčastněných stran. Tento trend pokračoval v 90. letech 20. století, kdy byl doplněn pojem podnikového občanství. V tomto pojetí je firma považována za „občana“ nebo za člena společnosti, takže má své povinnosti vůči místním komunitám a prostředí, ve kterém působí (Garriga & Mel'e, 2004).

Koncepce CSR přichází do Evropy v 90. letech a je považována za nástroj k dosažení udržitelného rozvoje. V roce 1995 předseda Evropské komise Jacques Delors podpořil zřízení evropského expertního centra CSR, které se nazývá CSR Europe (CSR Europe,

2019). Podle Evropské komise lze sociální odpovědnost podniků považovat za zdroj konkurenční výhody nebo jinými slovy za inovace, které mohou zajistit dlouhodobou existenci podniku.

V roce 2001 vydala Evropská komise tzv. Zelenou knihu nazvanou „Podpora evropského rámce pro sociální odpovědnost podniků“, která obsahovala první definici CSR. Zelená kniha si stanovila za cíl zahájit diskusi o sociální odpovědnosti podniků. Dalším cílem zelené knihy bylo najít způsob, jak úspěšně propagovat tento koncept na evropské a celosvětové úrovni a zajistit jednotné měření a hodnocení koncepce CSR (Zadražilová, 2010).

Masivní rozvoj konceptu CSR je patrný v poslední dekádě minulého století, zejména vytvořením prvních platforem a iniciativ, které se zabývají CSR, a tím zvyšují povědomí laické i odborné veřejnosti. Pro tuto koncepci existuje v literatuře řada definic, ale jak uvádějí Kašparová & Kunz (2013), neexistuje v dnešní době žádná všeobecně platná a jednotná celosvětová definice. To je způsobeno zejména tím, že společenská odpovědnost firem je založena na principu dobrovolnosti a dává prostor k širokému chápání a interpretaci.

Jednou z nejdůležitějších je však definice Evropské komise:

„Koncept, kterým společnosti dobrovolně začleňují sociální a environmentální zájmy do svých obchodních operací a do interakce se všemi zúčastněnými stranami (tzv. stakeholdery)“ (Evropská komise, 2011).

Evropská komise rovněž prohlašuje, že **„aby podniky plně splnily svou společenskou odpovědnost, měly by zavést proces integrace sociálních, environmentálních, etických a lidských práv do svých obchodních operací a základní strategie v úzké spolupráci se svými stakeholdery“** (Evropská komise, 2011).

Dahlsrud (2008) provedl na základě existujících definic analýzu a uvádí pět dimenzí CSR.

Jedná se o:

- oblast environmentální,
- oblast sociální,
- oblast ekonomickou,
- zainteresované strany podniku (stakeholders),
- dobrovolnost.

Business Leaders Forum (2019) tyto základní dimenze ještě rozšiřuje a uvádí, že podnik vykonává veškeré aktivity dobrovolně, nad rámec svých zákonných povinností. CSR aktivity jsou realizovány dlouhodobě a nekončí, pokud se podnik ocitne v horší ekonomické situaci. Dalším aspektem je fakt, že podnik zachovává dialog se stakeholdery a zapojuje zainteresované strany, které jej výrazně ovlivňují. Jako poslední uvádí, že CSR přispívá k posílení důvěryhodnosti firmy, vykonávané činnosti jsou transparentní, trvalé a nezveličované.

Dalším možným pojetím konceptu CSR je tzv. Carrollova pyramida společenské odpovědnosti (viz obrázek 3), která se soustředí na 4 oblasti – ekonomická odpovědnost, právní (legální) odpovědnost, etická odpovědnost a filantropická odpovědnost (Carroll, 1991).

Obrázek 3: Carrollova pyramida

Zdroj: Carroll (1991)

Podle Carrola tvoří základ pyramidy ekonomická a legální odpovědnost (viz obrázek 3). Podnik si nejprve musí zajistit svou existenci ziskem (ekonomická odpovědnost) a dosáhnout toho zákonnými prostředky (právní odpovědnost). Pokud je tohoto dosaženo, je možno přejít na třetí etickou úroveň. Ta není nezbytně nutná pro ekonomický úspěch vlastní společnosti, ale je to společensky očekávané. V této fázi se společnosti zavazují jednat eticky a chránit tak své stakeholdery před možným poškozením. Čtvrtá úroveň je čistě dobrovolná. Jedná se o konkrétní granty nebo podporu pro projekty, které zlepšují kvalitu života společnosti. CSR integrovaná do společnosti v zásadě zahrnuje všechny čtyři fáze (Srpková, Řehoř, 2010).

Jak již bylo řečeno, existuje několik definic. Všechny však obsahují určité společné prvky, které dávají společný základ všem definicím. Rozhodujícím rysem CSR je princip dobrovolnictví, a proto možná najdeme mnoho definic, z nichž žádná nemá zásadní význam. Jde o to, že by to neměla být iniciativa, ale dobrovolná záležitost. Pravdou však je, že firmy v současné době nemají na výběr, pokud chtějí soutěžit v silné konkurenci na trhu.

Dalším společným bodem jsou tzv. stakeholdeři. Společnost nikdy nejedná izolovaně, ale její chování je vždy spojeno s určitými skupinami nebo entitami. Posledním důležitým společným bodem je integrace různých dimenzí do podnikání. Nejčastěji se jedná o ekonomický, sociální a environmentální rozměr. Společnosti se snaží spojit všechny tyto sféry s vlastní činností. Příklady témat, kterými se CSR zabývá v rámci jednotlivých dimenzí, ukazuje následující obrázek 4. Řešená témata se mohou lišit podle konkrétních podniků, odvětví a podnikatelského prostředí.

Obrázek 4: Příklady témat CSR

Zdroj: vlastní zpracování dle (Koubská & Hralová, 2006)

Shrnou-li se hlavní prvky všech definic, lze říci, že být společensky odpovědný znamená nejen splnit zákonná očekávání, ale také jít nad rámec dodržování a investovat „více“ do lidského kapitálu, životního prostředí a vztahů se stakeholdery. Jediným cílem společnosti není jen zisk, ale společnost a životní prostředí jsou také v popředí.

Podniky dnes řeší otázku, zda sdílet své strategie CSR či nikoli. Některé podniky považují aktivity a strategie CSR za privilegium velkých společností. Ostatní podniky jdou s etikou tak daleko, že považují za neetické zveřejňovat své aktivity v oblasti sociální odpovědnosti podniků. Komunikace těchto firemních aktivit je však nezbytná pro zlepšení image společnosti, což přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti na trhu a je jedním z důvodů integrace společensky odpovědného chování do strategie firmy. Dalším důvodem, proč o CSR aktivitách pravidelně reportovat, jsou stakeholderi. Podnik se pomocí reportování snaží ovlivnit jejich vnímání podniku. Existuje mnoho faktorů, které ovlivňují množství poskytovaných informací o CSR. Příkladem je velikost podniku, potřeba kapitálu, tlak společnosti a konkurenční prostředí. Možné komunikační kanály jsou: výroční reporty o CSR, reklamy, webové stránky, brožury, obaly a štítky, tisk a média nebo jednoduchá interpersonální komunikace (Kašparová, 2012).

1.2.2 Základní pilíře společenské odpovědnosti

Koncepce společenské odpovědnosti firem vyžaduje změnu vnímání vlastní sociální role z úrovně „pouze zisk“ na širší pohled v kontextu často zmiňovaného grafu „3P“ – lidé (angl. people), planeta (angl. planet), zisk (angl. profit). Znamená to fungování společnosti s ohledem na tzv. Triple bottom line, kde se společnost zaměřuje nejen na ekonomický růst, ale také na environmentální a sociální aspekty své činnosti. Rovněž dobrovolně uplatňuje nad rámec svých legislativních povinností zásady ve výše uvedených základních oblastech (Trnková, 2004). V popředí zájmu společnosti je vytvoření příznivého prostředí, které může výrazně usnadnit její komerční úspěch. Aktivity společnosti a její prostředí přímo ovlivňují obchodní úspěch společnosti.

CSR se skládá stejně jako udržitelný rozvoj ze tří základních pilířů tzv. Triple bottom line (viz obrázek 5):

- ekonomický (zisk),
- sociální (lidé),
- environmentální (planeta).

Obrázek 5: Triple bottom line

Zdroj: Avramenko (2018)

V roce 1994 představil John Elkington koncept TBL a později v roce 1997 ho použil ve své knize “Cannibals with Forks: Triple Bottom Line of 21st Century Business” (Investopedia, 2019).

Pojem CSR zahrnuje činnosti společnosti od ochrany životního prostředí a zaměstnaneckých práv přes boj proti diskriminaci, transparentnost až po investice do projektů podporujících společnost. Společensky odpovědný podnik by měl být aktivní ve všech třech oblastech, ale každá zahrnuje mnoho činností, a proto si tedy podnik může vybrat právě ty, které odpovídají jeho zaměření a požadavkům stakeholderů.

Zisk (Profit) - hospodářský pilíř zahrnuje především transparentní podnikání, pozitivní vztahy s obchodními partnery, boj proti nekalým obchodním praktikám a podporuje rozvoj zaměstnanosti. Ekonomický pilíř, který je definován nejen optimálním ziskem, ale také tzv. 3E – ekonomickým, efektivním, etickým. Očekává se, že v ekonomické sféře bude sociálně odpovědná společnost transparentně jednat a rozvíjet dobré vztahy s investory, zákazníky, dodavateli a dalšími obchodními partnery. Mezi společnostmi a jejich zaměstnanci existuje úzký vztah. Společnost, ve které zaměstnanci pracují, ovlivňuje kvalitu jejich soukromého života, je zdrojem jejich příjmu a je zároveň místem, kde tráví většinu dne. Na druhou stranu je společnost ovlivněna kvalitou svých zaměstnanců od managementu po výrobu. Koncept CSR je zaměřen na nalezení

maximální spokojenosti obou stran. Dalšími tématy, kterými se zabývá ekonomický pilíř jsou např. ochrana autorských práv, investiční politika, střety zájmů a politické působení (Kuldová, 2010).

Lidé (People) - sociální pilíř znamená vztah k lidem obecně. Sociální sféru lze rozdělit na dvě oblasti – pracovní prostředí a místní komunitu. Pracoviště i komunita ovlivňují životní úroveň, zdraví, bezpečnost, vzdělávání a kulturní rozvoj občanů. Firma by se měla snažit o vytvoření podmínek k tomu, aby zaměstnanci mohli sladit svůj osobní a pracovní život. Mezi takovéto podmínky patří například pružná pracovní doba, možnost práce z domova, zavádění firemních školek či udržování kontaktu se zaměstnanci i po dobu rodičovské dovolené. Podniky mohou také nabízet bezplatné poradenství a právní služby při krizových situacích. Další oblastí je řízení lidského kapitálu, kdy se podnik snaží zvýšit kvalifikaci svých zaměstnanců pomocí vzdělávání a odborných kurzů. Zaměstnanci také mají možnost kariérního růstu. Dalšími aktivitami v této oblasti mohou být: politika zaměstnanosti (přiměřené mzdy, poskytování zaměstnaneckých výhod), zdraví a bezpečnost pracovníků, zdravá podniková kultura, zaměstnávání menšin a zranitelných skupin (handicapovaní, starší lidé), rovnost žen a mužů, boj proti mobbingu a sexuálnímu obtěžování na pracovišti a odmítnutí dětské práce (Kunz, 2012).

Planeta (Planet) - environmentální pilíř, ve kterém podnik záměrně pracuje na minimalizaci svého dopadu na živou i neživou přírodu, včetně ekosystému, půdy, vzduchu a vody, aby nezatěžoval životní prostředí a chránil přírodní zdroje. Environmentální sféra zahrnuje ochranu přírodních zdrojů, investice do zelených technologií, úsporu energie a environmentální politiku. Podnik by se měl snažit o investice do ekologických technologií i přesto, že se jedná o vysoce nákladnou záležitost, ale může podniku a jeho výrobkům zajistit lepší konkurenceschopnost na trhu. Dalšími činnostmi tohoto pilíře jsou prevence znečištění, minimalizace odpadu, recyklace, striktní dodržování bezpečnostních zásad při manipulaci s rizikovými látkami, minimalizace dopravní zátěže a snižování hluku. Tento způsob podnikání přináší finanční úspory v podobě snížení nákladů a také další přínosy pro společnost (Kunz, 2012).

1.2.3 CSR a stakeholderi

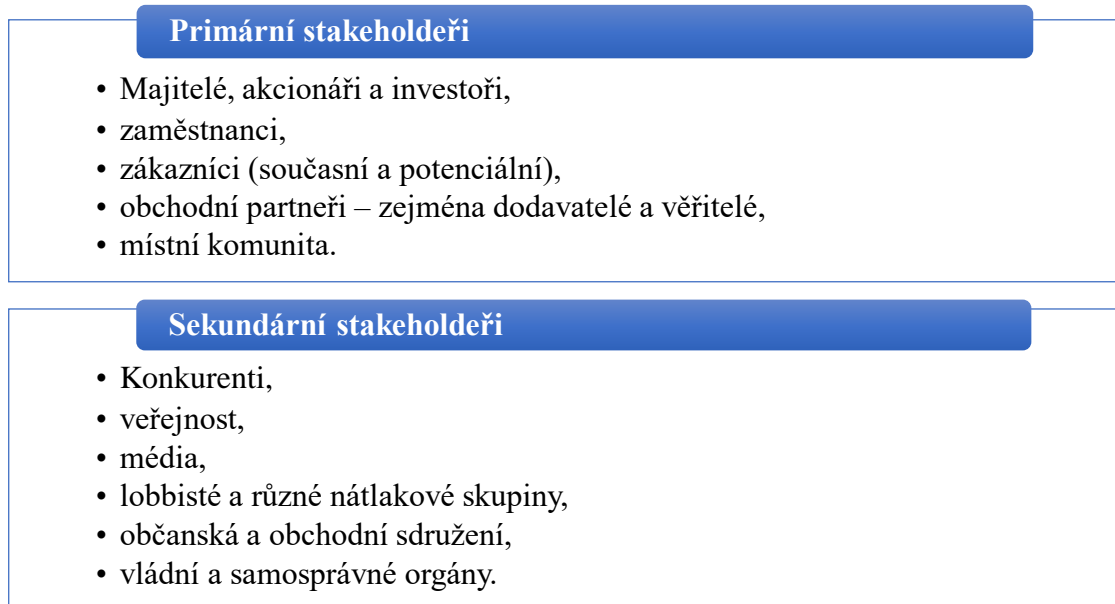
Klíčové faktory v sociální odpovědnosti podniků jsou definovány jako „zúčastněné strany“ neboli stakeholderi nebo skupiny jednotlivců, institucí a organizací, které mají přímý nebo nepřímý vliv na provoz podniku nebo jsou ovlivněny existencí samotného podniku. Stakeholderská koncepce je založena na názoru, že obchodní organizace má širší odpovědnost než pouze k jejím majitelům. O rozvoj této koncepce se zasloužil v 80. letech 20. století americký profesor R. Edward Freeman (Kuldová, 2011).

Mezi odpůrce teorie zúčastněných stran patří Friedmanův přístup „akcionářů“, kdy jsou manažeři povinni odpovídat pouze svým nadřízeným a řídit společnost v jejich zájmu, aby maximalizovali zisky. Milton Friedman tvrdí, že společnosti jednající ve prospěch veřejného zájmu snižují výnosy akcionářů či utrácejí peníze svých zákazníků, což dle jeho teorie rozměňuje samotný účel podnikání (Kunz, 2012). Jeho myšlenka byla publikována v roce 1970 v The New York Times Magazine ve znění: „Jedinou společenskou odpovědností firmy je navyšování zisku.“ (Friedman, 1970).

Při aplikaci konceptu CSR překonáváme tedy teorii akcionářů a přijímáme skutečnost, že společnost bere v úvahu i další zúčastněné strany s nimiž má zájem budovat co nejpríznivější vztahy, rozvíjet vzájemnou důvěru a porozumění. Zainteresované strany představují široký koncept a pro podnik je důležité, aby správně identifikoval své stakeholdery. To je důležité zejména proto, aby firma věděla, ke komu směřovat nejen své aktivity, ale také koho o nich informovat. V podniku, který chce implementovat úspěšnou politiku CSR, musí tento proces identifikace bezpodmínečně proběhnout (Zadrazilová, 2010).

Zúčastněné strany lze rozdělit podle několika přístupů, ale nejčastěji jsou rozděleny do dvou skupin – na primární a na sekundární stakeholdery. Každý podnik, který chce být dlouhodobě úspěšný na trhu, by se měl zabývat analýzou svých klíčových stakeholderů. Konkrétní zástupci jednotlivých skupin jsou vyobrazeny na následujícím obrázku 6.

Obrázek 6: Zástupci primárních a sekundárních stakeholderů

Zdroj: vlastní zpracování dle (Trnková, 2004)

Primární stakeholderi jsou především skupiny, které mají významný vliv na chod podniku. Jsou definovány v rámci podniku a liší se strukturou, a to nejen v závislosti na velikosti, ale také na struktuře vlastnictví, podmínkách místního trhu, zeměpisné poloze a mnoha dalších faktorech. Vzájemná interakce a pozice těchto zúčastněných stran budou vždy odlišné. Sekundárními stakeholdery je skupina zúčastněných stran, která může ovlivnit společnost pouze z vnějšího hlediska. Zahrnujeme sem skupiny, které jsou mimo aktivní pole činnosti a rozhodování v rámci definované ekonomické entity (Trnková, 2004).

Organizace se také často setkávají s problémem, kdy jsou zájmy jednotlivých skupin stakeholderů protichůdné. Na jedné straně může stát investice do ochrany životního prostředí a na straně druhé ziskovost. V takovém případě je třeba nalézt optimální kompromis pro uspokojení obou stran tzv. „win-win“ situace (Kunz, 2012).

1.2.4 Výhody a nevýhody přijetí konceptu CSR

Epstein & Rejc Buhovac (2014) vymezují čtyři základní důvody, proč je zahrnutí koncepce CSR do podnikání důležité:

- **Regulace** – různé legislativní předpisy a kodexy chování vyžadují, aby se společnost zaměřila na problematiku a otázky udržitelnosti.
- **Vztahy s okolní komunitou** – společnost si stále více uvědomuje dopady, které mají korporace na společnost a životní prostředí. Udržitelné aktivity tak můžeme vykonávat z důvodu, že přispějí k budování vztahů s okolní komunitou.
- **Otázka nákladů a tržeb** – udržitelnost může přinášet růst finanční hodnoty díky zvyšování výnosů a snižování nákladů. Výnosy lze zvyšovat prostřednictvím narůstajících prodejů v důsledku dobrého jména podniku, náklady mohou být naopak sníženy v důsledku dodržování právních předpisů a zlepšování provozních procesů.
- **Společenské a morální závazky** – některé společnosti zahrnují udržitelnost do svých strategií, neboť cítí svoji odpovědnost za vliv na životní prostředí a společnost.

Přijetím konceptu CSR dostává společensky odpovědná společnost řadu výhod, které mají převážně nefinanční charakter. Tyto výhody však také stimulují růst výnosů v číselném vyjádření, protože odpovědná společnost se může stát přitažlivější pro zákazníky nebo investory, protože zvýšený prodej a lepší investiční pozice povedou v konečném důsledku k ziskům také finanční povahy. Díky zásadám CSR může společnost získat důvěru a legitimitu od svých zákazníků, zaměstnanců a investorů (Smith, 2003).

Důvody a výhody přijetí společensky odpovědného chování:

1. Zvýšit transparentnost a posílit důvěryhodnost společnosti

Společensky odpovědné podnikání vnímá společnost jako člena společnosti složené ze zúčastněných stran. Otevřený dialog se všemi zúčastněnými stranami (stakeholdery) zlepšuje vzájemné vztahy, důvěru a postavení na trhu. Zákazníci mohou být ochotni zaplatit více za produkt nebo službu, která se vyrábí například ekologicky nebo v rámci

spravedlivých obchodních praktik, což může mít pozitivní dopad na ekonomické výsledky. K šíření tohoto povědomí k zákazníkovi je nezbytný CSR reporting a komunikace (Weber, 2008).

2. Budování pověsti a vznikající silné pozice na trhu

Trh se stává stále více nasyceným a jednotlivé výrobky se od sebe stále méně liší. Další roli v konkurenční boji hrají služby, pověst společnosti a důvěra ve značku. Podnikání v souladu se zásadami CSR nabízí konkurenční výhodu, a přispívá tak ke zvýšení hodnoty značky, podílu na trhu a loajalitu zákazníků. Být vnímán jako odpovědná společnost pomáhá podnikům, aby se postavili jako atraktivní zaměstnavatelé v době stále většího nedostatku kvalifikované pracovní síly. Tento fakt taktéž pomáhá k zvýšení loajalitu zákazníků nebo pomáhá k získání nové skupiny zákazníků. Zákazníci mohou být přitahováni produktem nebo službou, pokud vědí, že společnost do svých činností zahrnuje sociální nebo environmentální zájmy (Koubská & Hralová, 2006).

3. Větší přitažlivost pro investory

Při posuzování investičních příležitostí se investoři a investiční fondy nezaměřují pouze na finanční aspekty, ale vybírají společnosti podle kombinace finančních, sociálních, environmentálních a etických aspektů, protože odpovědná společnost je zárukou že jejich investice bude stabilnější a bude lépe zjištěna před nejrůznějšími vlivy z okolí.

Rozvoj můžeme sledovat v podobě společensky odpovědného investování (angl. Social Responsible Investing), jehož význam na světových trzích stále roste. Jedná se o přístup k investování, který bere v potaz hodnoty udržitelného rozvoje. Zejména investoři s dlouhodobou strategií často upřednostňují investice do společností s udržitelnějšími obchodními praktikami než do konkurence. Institucionální investoři, jako jsou životní pojišťovny a penzijní fondy, považují strategie udržitelnosti za klíčové faktory svých investičních strategií. V neposlední řadě se také předpokládá, že od firmy s kvalitní CSR strategií se dá očekávat nižší rizikovost a nadprůměrný výnos (Trnková, 2004).

4. Snížení nákladů

Podniky se stále více obracejí na společenskou odpovědnost podniků, aby snížily svoje náklady. Udržitelné chování zvyšuje tlak na efektivitu zdrojů a umožňuje podnikům redukovat rizika. Snižuje nejen ekologickou stopu společnosti, ale také její náklady. Pokud jde o účinnost, zavedení CSR nebo politiky udržitelnosti často zahajuje analýzu použitých materiálových a energetických zdrojů a způsoby, jak je snížit, a to jak z hlediska snížení nákladů, tak z hlediska šetrnosti k životnímu prostředí. Například opětovné použití materiálu ve výrobě, úspora energie a rozhodnutí přejít z fosilních zdrojů na obnovitelný zdroj energie (Székely & Knirsch, 2005). Dalším případem, kdy je možnost snížení nákladů, je efektivní a spolehlivé jednání s dodavateli. Toto může vést k snížení smluvních nákladů či nákladů na monitorování (Roberts & Dowling, 2002).

5. Lepší řízení lidských zdrojů

Společensky odpovědné vystupování podniku pozitivně ovlivňuje kvalitu lidských zdrojů v podniku. Uplatňování CSR na zainteresovanou skupinu zaměstnanců zahrnuje spravedlivé odměňování, sladění pracovního a soukromého života, boj proti diskriminaci atd. To pozitivně ovlivňuje loajalitu zaměstnanců, produktivitu práce, snižování fluktuace a riziko stávek, motivaci stávajících zaměstnanců, ale i potenciálních uchazečů o práci, včetně talentů. Spokojení zaměstnanci pozitivně prezentují svou společnost veřejnosti, což ji činí atraktivní pro potenciální zaměstnance. Zaměstnanci, kteří jsou lépe finančně i sociálně odměňováni, jsou z dlouhodobého hlediska pravděpodobně více angažovaní a produktivnější než ti, kteří jsou vykořisťováni. Strategie sociální odpovědnosti podniků často zahrnují silné řízení lidských zdrojů, a proto přímo prospívají kvalitě pracovního života zaměstnanců (Koubská & Hralová, 2006).

Výhody, které plynou z podnikání v souladu s udržitelným rozvojem se dají rozdělit do několika oblastí – zákaznické, provozní a organizační. Efekty dosažené v těchto oblastech se následně projevují ve finanční oblasti v podobě finančních výsledků. Přínosy koncepce udržitelnosti v jednotlivých oblastech zobrazuje následující obrázek 7.

Obrázek 7: Přínosy koncepce společenské odpovědnosti

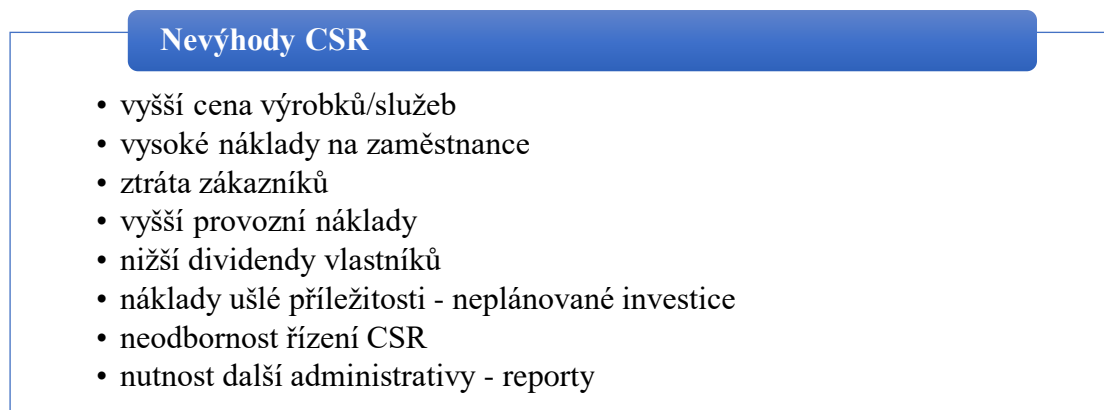
Zdroj: vlastní zpracování dle (Epstein, 2008)

Nevýhodou společenské odpovědnosti může být fakt, že výsledky této činnosti se neprojevují ihned. Jejich dopad je pozvolný a závislý zejména na změně vnímání stakeholderů dané odpovědně podnikající firmy. Důležité je zaměření na dlouhodobý rozvoj celé společnosti a ne jen pouze na vlastní profit. Jednorázové akce mají pouze minimální vliv na změnu postoje stakeholderů směrem k firmě. Většina firem si je tohoto faktu již vědoma a začleňuje koncept CSR do procesu dlouhodobého plánování a řízení.

Podle Carroll a Buchholtz (2006) nemusí být manažeři pro rozhodování v oblasti společenské odpovědnosti dostatečně kvalifikováni a také se setkávají s nedostatkem potřebných zkušeností v této oblasti, což může vést ke špatným rozhodnutím a neúspěšné implementaci CSR do firemní strategie. Dále autoři upozorňují, že náklady vynaložené na CSR aktivity musí firma zohlednit v ceně svých statků a služeb, čímž se z důvodu vyšší ceny stávají méně konkurenceschopnými na trhu.

Podnik se během zavádění společensky odpovědných aktivit do svých činností může setkat i s dalšími problémy, které zobrazuje obrázek 8.

Obrázek 8: Nevýhody přijetí koncepce CSR

Zdroj: vlastní zpracování dle (Carroll a Buchholtz, 2006)

1.3 Shrnutí problematiky

Udržitelnost je rozsáhlou problematikou, která se zabývá všemi dimenzemi společenského života. Zaměřuje se na dlouhodobé přežití lidstva na této planetě. Principy udržitelnosti jsou uplatňované v běžném chodu mnoha společností. Na rozdíl od společenské odpovědnosti firem je udržitelnost považována za rozsáhlou komplexní problematiku, která počítá s dlouhodobým časovým horizontem.

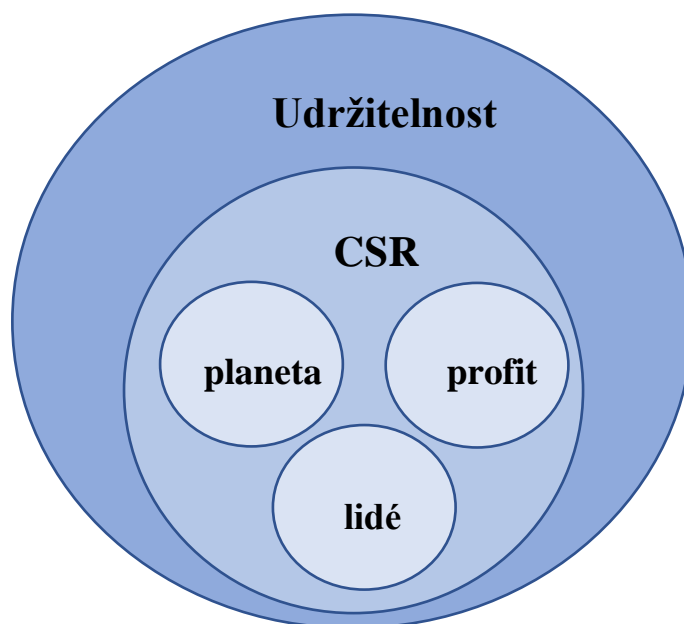
Dalším rozdílem v konceptech je to, že udržitelnost je odpovědností celého lidstva a budoucích generací, zatímco CSR popisuje pouze odpovědnost společnosti vůči zúčastněným stranám. Společenská odpovědnost je velmi aktuálním tématem a velké množství podniků již zařadilo tuto koncepci do své činnosti.

Jak je z předchozích kapitol patrné, společenská odpovědnost i udržitelnost vycházejí ze stejných třech základních pilířů – ekonomického, sociálního a environmentálního – tzv. Triple bottom line, u CSR také označované jako 3P. Aktivity v rámci jednotlivých pilířů se pak mění dle společnosti a podnikatelského prostředí a aktuální témata CSR se postupem času mění dle legislativních požadavků daných státními orgány.

V současné době najdeme společenskou odpovědnost firem jako součást strategie skoro každé firmy, stejně tak jako udržitelnost. Pokud chce být podnik v konkurenčním boji úspěšný, měl by tuto koncepci implementovat do své firemní strategie.

Lze dojít k závěru, že koncepce CSR a udržitelnost k sobě mají velmi blízko i přesto, že každá má svůj původ někde jinde. Často bývají dokonce považována za synonyma. Autorka vnímá společenskou odpovědnost podniku jako nástroj pro dosažení udržitelnosti. Vztahy mezi oběma koncepcemi, jak je vnímá autorka, znázorňuje následující obrázek 9.

Obrázek 9: Vztah mezi CSR a udržitelností

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

První kapitola se dále věnovala výhodám a nevýhodám, které jsou spojené s implementací společensky odpovědných principů do podnikové praxe. Mezi hlavní výhody patří zlepšení image a pověsti značky, snížení nákladů a zvýšení zisku; za nevýhody lze považovat nedostatečné zkušenosti manažerů podniku k rozhodování o CSR aktivitách nebo nižší konkurenceschopnost statků a služeb vyprodukovaných společensky odpovědnými podniky na trhu.

2 Představení subjektů a východisek pro analýzu

Povědomí o společenské odpovědnosti se stále zvyšuje, ale spojuje se především se soukromým sektorem. Přesto se v poslední době připojují i subjekty veřejného sektoru a začínají se zabývat touto problematikou. Součástí veřejného sektoru je také školství, na které se zaměřuje výzkum v dalších kapitolách, a to konkrétně na vysoké školy. Relevance výběru vysokých škol jakožto subjektů pro předloženou diplomovou práci souvisí s faktem, že udržitelnost se stává přirozenou součástí managementu nejen soukromé sféry, ale i veřejné. Zde je důležité objasnit potenciál systémů řízení vysokých škol v úsilí o globální zlepšení v environmentální, sociální a ekonomické oblasti. Vysoké školy disponují také intelektuální kapacitou a zdroji pro účinné začlenění různých iniciativ jakožto i aktivit společenské odpovědnosti do svých misí a programů.

2.1 Společenská odpovědnost a udržitelnost vysokých škol

Vztah mezi vysokými školami a udržitelností lze označit za symbiotický. Za prvé, vysoké školy podporují rozšíření udržitelnosti tím, že je zapojují do všech svých základních funkcích. Za druhé, vysoké školy těží z cílů udržitelného rozvoje, protože tyto cíle poskytují holistický rámec pro zapojení do udržitelného rozvoje, vytvářejí společný jazyk a metodiku pro posuzování výkonnosti udržitelnosti, poskytují nové toky financování a zvyšují pověst vysokých škol.

Společenská odpovědnost vysokých škol bývá kvůli specifikům této oblasti často oddělena od konceptu společenské odpovědnosti soukromého sektoru, a to i přes to, že se v mnohém podobají. Důležitost společenské odpovědnosti univerzit je dána jejich speciální úlohou vytvářet centra vzdělanosti a podílet se na vědeckém, sociálním, kulturním a ekonomickém rozvoji společnosti. Tyto faktory vytvářejí speciální požadavky na společenskou odpovědnost vysokých škol.

Některé vysoké školy mluví o svých aktivitách jako o společensky odpovědných, jiné je označují jako udržitelné. Pro potřeby empirické části předložené diplomové práce budou zkoumány aktivity z obou oblastí, jelikož jak již bylo zmíněno, autorka vnímá společenskou odpovědnost a udržitelnost jako synonymum.

2.1.1 Přínosy CSR a udržitelnosti vysokých škol

Existuje mnoho faktorů motivujících instituce k provádění transformací. Tato rozmanitost faktorů je tím, co vysvětluje přítomnost široké řady praktik zaměřených na udržitelnost na vysokých školách. Důvodem, proč by vysoké školy měly rozvíjet svou společenskou odpovědnost je fakt, že také v této oblasti služeb nastává větší konkurenční boj, a proto se školy musí snažit, aby se staly atraktivnějšími a odlišily se od svých konkurentů. Dalším důvodem je i jejich podíl na formování budoucí generace, která by měla být nositelem společensky odpovědných hodnot. V neposlední řadě musí univerzity také myslet na zvýšení své finanční nezávislosti, neboť trendem je snižování financování univerzit ze státního rozpočtu (Dahan a kol., 2012, s. 97).

Hlavním úkolem vzdělávacích institucí není tvorba zisku jako je tomu u firem, ale i přesto mohou ze správně aplikovaných strategií společenské odpovědnosti čerpat řadu výhod. Mezi ty patří například (Asemah a kol., 2013, s. 205):

- zlepšení výuky,
- zefektivnění provozu školy,
- zlepšení reputace,
- posílení komunikace školy se zájmovými skupinami,
- zatraktivnění školy pro případné sponzory či partnery,
- zlepšení atmosféry na pracovišti.

2.1.2 Stakeholderi vysokých škol

Každý podnik, který chce být úspěšný, by se měl snažit o uspokojení zájmů různých skupin stakeholderů. Tato strategie platí také pro vysoké školy. Při aplikaci koncepce společenské odpovědnosti je potřeba nejprve identifikovat skupiny stakeholderů, které s daným subjektem souvisí. Mezi nejvýznamnější stakeholdery vzdělávacích institucí patří (Tetřevová & Sabolová, 2010, s. 227):

- studenti a absolventi,
- uchazeči o studium,
- zaměstnanci školy,
- potenciální zaměstnavatelé studentů,
- vláda a vládní instituce,

- ministerstvo školství,
- spolupracující firmy a organizace,
- sponzoři školy.

2.1.3 Komunikace a propagace udržitelnosti a CSR vysokých škol

Aby subjekty dosáhly předpokládaného efektu z provedených udržitelných a společensky odpovědných aktivit, je třeba tyto strategie také správně komunikovat. Efektem může být například vyšší efektivita řízení, ale i zlepšení jména dané instituce (viz kapitola 2.1.1). Proto by měly vysoké školy informovat své studenty, zaměstnance a další stakeholdery o prováděných aktivitách a dalších přijatých opatření v oblasti udržitelnosti a společenské odpovědnosti (Petrová a kol., 2008).

Nejběžnějším nástrojem propagace společenské odpovědnosti vysokých škol jsou jejich internetové stránky. Prezentace na webových stránkách je velmi jednoduchá a zaručuje snadný přístup studentům, ale i široké veřejnosti k informacím. O svých aktivitách mohou vysoké školy informovat také v místním tisku či pomocí tištěných propagačních materiálů v prostorách školy, čímž je cíleno především na studenty a akademické pracovníky.

Dalšími nástroji jsou výroční zprávy nebo pravidelné standardizované reporty dle iniciativ zabývajících se udržitelností. Tyto iniciativy jsou představeny v následující kapitole 2.2 a jedná se především o SDG Accord a Global Reporting Initiative. Pokud se vysoké školy připojí k některé z těchto iniciativ, je dokonce jejich povinností, tyto reporty o pokroku směrem k udržitelnému chování každoročně zveřejňovat.

2.2 Iniciativy a normy zaměřené na udržitelnost a CSR

Přestože se subjekty k udržitelnosti a společensky odpovědnému chování zavazují dobrovolně, jedná se o koncepty natolik rozšířené, že vzniká mnoho norem a iniciativ pro jejich regulaci a standardizaci. V následující kapitole budou představeny iniciativy a normy, z jejichž principů autorka později odvozuje indikátory pro analýzu aktivit jednotlivých vysokých škol.

2.2.1 SDG Accord

Iniciativa SDG Accord byla založena v roce 2017 organizací EAUC (angl. Environmental Association for Universities and Colleges), která podporuje udržitelnost na vysokých školách a univerzitách. SDG Accord zastřešuje síť vzdělávacích institucí, které se hlásí k „Cílům udržitelného rozvoje“ (SDGs). V současné době se k iniciativě přihlásilo již 110 institucí, 103 podpůrných organizací a 817 jednotlivců z celkem 85 zemí (SDG Accord, 2019).

Účelem této iniciativy je jednak inspirovat, podporovat a rozvíjet kritickou roli vzdělávacích institucí při dosahování cílů udržitelného rozvoje a hodnotu, kterou přináší podnikům a širší společnosti. Na straně druhé se členové dohody SDG Accord zavazují začlenit cíle SDG do svých vzdělávacích, výzkumných, vědeckých, provozních, administrativních a angažovaných aktivit a tím zlepšovat životní podmínky lidí, aniž by to ohrozilo budoucí generace. Tyto instituce mají také povinnost pravidelně reportovat o jejich pokroku směrem k cílům udržitelného rozvoje. Reporty poskytují přehled o aktivitách prováděných vysokoškolskými institucemi a o jejich dopadu na komunitu (SDG Accord, 2020).

Obrázek 10: Logo SDG Accord

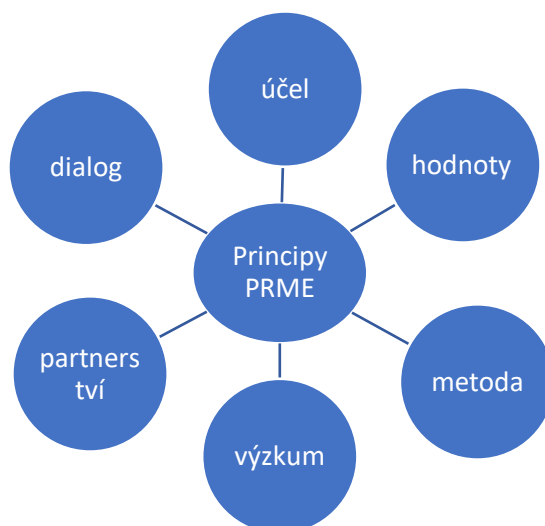
Zdroj: The SDG Accord (2020)

2.2.2 Iniciativa PRME

V roce 2007 byla pod záštitou OSN vznikla iniciativa PRME neboli Principles for Responsible Management Education, která jako první organizace propojuje činnost OSN a ekonomických škol ve smyslu odpovědného a udržitelného vzdělávání. V současnosti se již přes 500 vzdělávacích institucí z více než 80 zemí světa ztotožňuje s principy této iniciativy, díky kterým budou vychovávat a vzdělávat generace lidí schopných řídit hospodářství svých zemí udržitelným způsobem. Šest hlavních principů PRME je následujících (PRME, 2020):

- **Účel/purpose** – rozvíjet schopnosti studentů, aby byli v budoucnu schopni přispívat k udržitelné světové ekonomice.
- **Hodnoty/values** – začlenění společenské odpovědnosti do studijních plánů
- **Metoda/method** – vytvořit vzdělávací osnovy, materiály a prostředí, které umožní efektivní postupy vzdělávání.
- **Výzkum/research** – provádět výzkumy, které přispějí k tvorbě udržitelných společenských, environmentálních a ekonomických hodnot.
- **Partnerství/partnership** – spolupracovat s podniky a institucemi za účelem rozšíření znalostí.
- **Dialog/dialogue** – umožnit a podporovat diskuzi mezi vyučujícími, studenty a dalšími zainteresovanými skupinami.

Obrázek 11: Principy PRME

Zdroj: vlastní zpracování dle (PRME, 2020)

2.2.3 Global Reporting Initiative - GRI

Global Reporting Initiative neboli **Globální iniciativa ve výkaznictví** je mezinárodní organizace se sídlem v Amsterdamu. Klade za cíl vytvoření globálního rámce udržitelného výkaznictví. GRI je tvůrcem standardu v reportingu společenské odpovědnosti, ve kterém stanovuje zásady a indikátory, které mohou organizace použít k měření a vyhodnocení jejich společenské odpovědnosti. Tento standard zahrnuje všechny tři oblasti udržitelnosti – ekonomickou, environmentální i sociální. Příprava zprávy v souladu se standardy GRI poskytuje ucelený obrázek o způsobu řízení organizace a jejich dopadech na společnost (GRI, 2020).

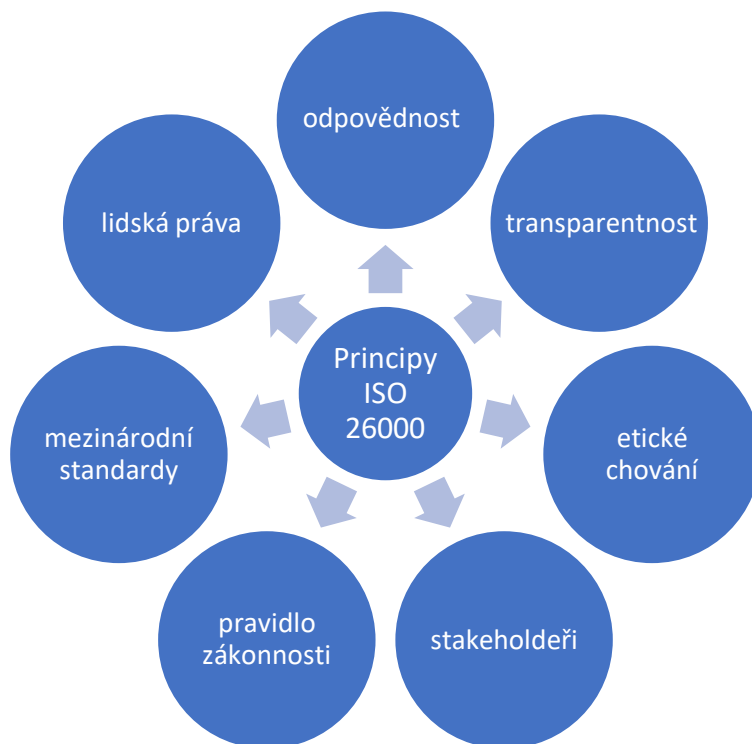
2.2.4 ISO 26000 – Společenská odpovědnost firem

V roce 2011 vstoupila v platnost mezinárodní norma ISO 26000 pro společenskou odpovědnost organizací, která je určena jak pro organizace soukromého, tak i veřejného sektoru, bez ohledu na jejich velikost nebo lokalitu. Tato norma nebyla vytvořena pro certifikaci jako jiné normy ISO, ale klade si za cíl pomoci jednotlivým organizacím implementovat principy odpovědného chování do jejich aktivit a přispět tak k udržitelnému rozvoji. Obsahuje také pojmy a definice vztažené k sociální odpovědnosti, identifikaci stakeholderů a také měření a vykazování výkonnosti v této oblasti (ManagementMania, 2016).

Norma ISO 26000 definuje **7 základních principů** společenské odpovědnosti organizací, které by měly být aplikovány (Dashöfer, 2011):

- **odpovědnost** – organizace by měla být odpovědná za dopady své činnosti a rozhodnutí na společnost a životní prostředí,
- **transparentnost** – transparentnost v rozhodování a aktivitách, které mají dopady na ostatní subjekty,
- **etické chování** – za všech okolností se chovat eticky,
- **stakeholderi** – respektovat a brát v úvahu zájmy všech stakeholderů,
- **pravidlo zákonnosti** – respektování pravidel legislativy,
- **mezinárodní standardy** – respektovat relevantní mezinárodní standardy,
- **lidská práva** – uznávání důležitosti lidských práv.

Obrázek 12: Principy normy ISO 26000

Zdroj: vlastní zpracování dle (ISO 26000, 2020)

2.3 Zkoumaný vzorek

Jako výzkumný vzorek pro předloženou diplomovou práci byly vybrány veřejné vysoké školy v České republice. Důvodem výběru byla skutečnost, že vysoké školy zauímají jedinečné společenské postavení. Zkoumány budou všechny veřejné školy, kterých je v České republice celkem 26 a jsou to následující (MŠMT, 2020):

- Akademie múzických umění v Praze (AMU)
- Akademie výtvarných umění v Praze (AVU)
- Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)
- České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)
- Janáčkova akademie múzických umění v Brně (JAMU)
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)
- Masarykova univerzita (MU)
- Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

- Ostravská univerzita (OU)
- Slezská univerzita v Opavě (SU)
- Technická univerzita v Liberci (TUL)
- Univerzita Hradec Králové (UHK)
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
- Univerzita Karlova (UK)
- Univerzita Palackého v Olomouci (UP)
- Univerzita Pardubice (UPa)
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)
- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno (VFU)
- Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)
- Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT Praha)
- Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ)
- Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích (VŠTE)
- Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (UMPRUM)
- Vysoké učení technické v Brně (VUT)
- Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

Analýza udržitelných a společensky odpovědných aktivit bude nejdříve probíhat na úrovni vysokých škol jako celků, a poté na úrovni jednotlivých ekonomických fakult. Právě ekonomické fakulty byly vybrány z důvodu, že autorka předložené diplomové práce je sama studentkou na ekonomické fakultě a problematika společenské odpovědnosti a udržitelnosti ji na této fakultě zajímá nejvíce.

3 Vlastní výzkum

Cílem této kapitoly je poskytnout přehled o společenské odpovědnosti a udržitelnosti vysokých škol v České republice. Kapitola se zabývá popisem metodologického postupu pro empirickou část této práce včetně popisu postupu při sběru dat. Součástí této kapitoly je také analýza získaných dat pomocí metod vícekriteriálního hodnocení.

3.1 Metodika výzkumu

V literatuře zabývající se metodologií výzkumu lze nalézt různé definice a koncepce pro provádění výzkumu. Kotler & Keller ve své knize „Marketing management“ (2007) uvádějí, že každý postup efektivního výzkumu se skládá z šesti kroků. Tento postup je zobrazený na následujícím obrázku 13, z kterého také vychází výzkum v předložené diplomové práci. Provedený výzkum bude dále označován pouze jako analýza, což autorka považuje za vhodnější označení.

Obrázek 13: Proces efektivního výzkumu

Zdroj: vlastní zpracování dle (Kotler & Keller, 2007, s. 133)

Při provádění analýzy bylo postupováno dle výše uvedeného schématu. Prvním krokem bylo tedy stanovení cíle. Hlavním cílem této diplomové práce je rozbor a zhodnocení prováděných udržitelných a společensky odpovědných aktivit u vysokých škol včetně návrhu možných zlepšení. Dále předložená práce sleduje také aktivity, které jsou prováděny na úrovni ekonomických fakult.

V přípravné fázi výzkumu bylo nejprve třeba sestavit indikátory (viz kapitola 3.2.1), které umožní hodnocení vysokých škol ve vztahu k udržitelnému přístupu a společenské odpovědnosti. Hodnocena bude pouze skutečnost, zda vysoká škola danou aktivitu provozuje či nikoliv (ano x ne) a nebude se hodnotit míra provedení. Předložená diplomová práce nemá za cíl poskytnout žebříček, které vysoké školy jsou v provádění udržitelných a společensky odpovědných aktivit nejlepší, ale poskytnout přehled o aktivitách, kterým vysoké školy na území České republiky věnují nejvíce pozornosti, a kterým méně nebo dokonce žádnou.

Vlastní analýza, která je stěžejní částí této diplomové práce, je koncipována na základě obsahové analýzy dat. Za zdroje dat lze považovat primární či sekundární data nebo jejich kombinaci. Sekundární data již existují, byla sebrána někým jiným za jiným účelem. Primární data jsou nově sebrána samotným výzkumníkem s účelem pro jeho daný konkrétní výzkum (Kotler & Keller, 2007, s. 134). K získání základních informací o problematice bude použito metody analýzy sekundárních dat. Informace byly čerpány především z webových stránek jednotlivých vysokých škol a také z jejich výročních zpráv. Díky této fázi došlo k vyhledání a setřídění dat obsažených v materiálech, se kterými autorka diplomové práce pracuje.

Prováděné aktivity byly sledovány v každém pilíři zvlášť. To znamená, že u každé vysoké školy byly hodnoceny indikátory pro ekonomickou, environmentální a sociální oblast. Pro zapisování získaných informací byla vytvořena přehledná tabulka, která následně slouží k zhodnocení těchto dat za pomoci metod vícekritériálního hodnocení.

V poslední fázi analýzy budou interpretovány výsledky, tedy zhodnocení současného stavu prováděných aktivit v oblasti společenské odpovědnosti a udržitelnosti na vysokých školách a navržena možná doporučení na zlepšení.

Na následujícím obrázku 14 jsou znázorněny jednotlivé kroky realizované analýzy, které autorka této práce zvolila k dosažení stanovených cílů výzkumu.

Obrázek 14: Schéma realizované analýzy

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

Analýza prováděných společensky odpovědných a udržitelných aktivit zahrnovala podrobnou rešerši webových stránek všech vysokých škol včetně zkoumání dalších sociálních médií (Facebook, Instagram) a dále vycházela z výročních zpráv o činnosti jednotlivých vysokých škol za rok 2018, jelikož data za rok 2019 nebyla ještě v době provádění analýzy zveřejněna.

Pro zapisování získaných informací a následné vyhodnocení dat byla vytvořena tabulka, kterou lze najít v příloze této diplomové práce. Křížek v daném políčku hodnocení jednotlivých indikátorů znamená, že daná vysoká škola tuto aktivitu provádí. Autorka se snažila o objektivní hodnocení aktivit na základě dostupných informací. Nejprve byla tato tabulka na základě analýzy vyplněna pro vysoké školy jako celky (viz příloha A) a podruhé byly hodnoceny již pouze ekonomické fakulty (viz příloha B). Pro tuto analýzu byly vyloučeny vysoké školy neuniverzitního typu, v jejichž struktuře nenajdeme fakulty a dále univerzity, které samostatnou ekonomickou fakultu nemají vůbec. Na základě této selekce bylo hodnoceno celkem 13 následujících ekonomických fakult:

- Provozně ekonomická fakulta ČZU,
- Ekonomická fakulta JU,
- Ekonomicko-správní fakulta MU,
- Provozně ekonomická fakulta MENDELU,

- Obchodně podnikatelská fakulta SU,
- Ekonomická fakulta TUL,
- Fakulta sociálně ekonomická UJEP,
- Fakulta ekonomicko-správní UPa,
- Fakulta managementu a ekonomiky UTB,
- Ekonomická fakulta VŠB-TUO,
- Fakulta podnikohospodářská VŠE,
- Fakulta podnikatelská VUT,
- Fakulta ekonomická ZČU.

3.2 Indikátory pro výzkum

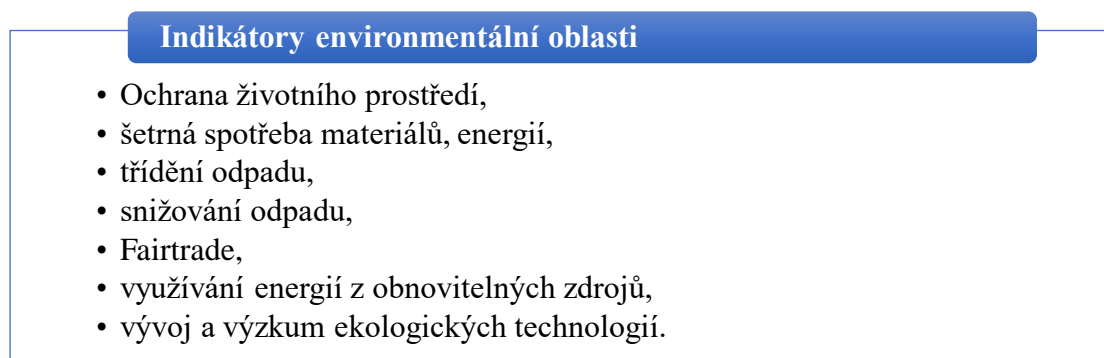
Mimo vymezení konceptu a stanovení principů udržitelnosti a společenské odpovědnosti, je dalším důležitým faktorem jejich sledování – monitorování toho, zda se k udržitelnosti směřuje či nikoli. Pro realizaci výzkumu je třeba nejprve pro každou oblast (environmentální, sociální, ekonomickou) sestavit indikátory. Hlavním účelem indikátorů je umožnit zhodnocení prováděných aktivit zkoumaných subjektů, tedy vysokých škol. Díky těmto indikátorům bude možné zjistit jakým aktivitám se veřejné vysoké školy, případně ekonomické fakulty v České republice v oblasti udržitelnosti věnují a jaké preferují, a také umožní ve vztahu ke stanoveným cílům formulovat vhodná doporučení.

Indikátory pro hodnocení společensky odpovědných aktivit jednotlivých vysokých škol byly sestaveny na základě rešerše literatury, která se zabývá problematikou CSR a udržitelnosti a stanovuje jasné činnosti, které spadají do základních třech pilířů. Kritéria dále vycházejí z normy ISO 26000 a certifikace GRI a také ze zásad organizací SDG Accord a PRME, které se zaměřují přímo na udržitelnost v sektoru vysokoškolského vzdělávání. Následné indikátory pro analýzu byly vybrány na základě toho, co autorka této diplomové práce považuje pro toto téma v návaznosti na provedenou literární rešerši za relevantní.

3.2.1 Environmentální oblast

Environmentální pilíř se týká odpovědného chování k životnímu prostředí. Subjekty by měly co nejvíce omezit negativní dopady své činnosti na životní prostředí. I vysoké školy jakožto nevýrobní „podniky“ mají významný vliv na životní prostředí, a to jak na nejbližší okolí, tak i v regionálním a globálním měřítku. Tento dopad může být pozitivní i negativní. Aktivita prováděné vysokými školami, které spadají do environmentální oblasti se v zásadě neliší od aktivit, které v rámci CSR a udržitelnosti provádí i subjekty v soukromém sektoru. Jedná se především o možnou ochranu životního prostředí, šetrou spotřebu materiálů (např. úsporné využívání papíru) a energií jakožto třídění a snižování odpadu či využívání energií z obnovitelných zdrojů. Analýza se také zaměří na skutečnost, zda vysoká škola podporuje nějakým způsobem Fairtrade či nikoliv. Dalším zkoumaným kritériem je vývoj a výzkum ekologických technologií. Tento faktor se již od aktivit subjektů v soukromém sektoru odlišuje, jelikož vysoké školy s technickými fakultami mají lepší předpoklady pro jeho dosažení (např. přítomnost akademických pracovníků).

Obrázek 15: Indikátory pro hodnocení aktivit v environmentální oblasti

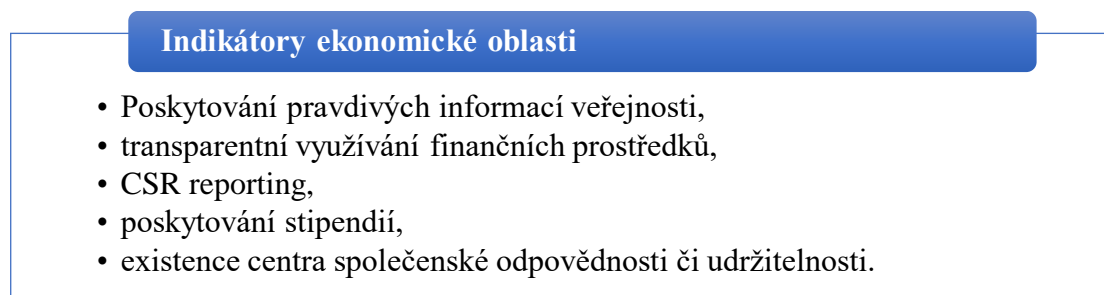
Zdroj: vlastní zpracování (2020)

3.2.2 Ekonomická oblast

V ekonomické oblasti se některé aktivity vysokých škol rozcházejí od aktivit prováděných subjekty v soukromém sektoru. Primárním cílem vysokých škol totiž není tvorba zisku. Sledovanými indikátory bude poskytování stipendií/grantů pro studenty, kterými mohou být jednak prospěchová nebo ubytovací stipendia, či poskytování

stipendií pro znevýhodněné studenty a také pro studium v zahraničí. Dále bude sledováno, zda s rostoucím významem udržitelnosti v poslední době zřizují vysoké školy na své půdě centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti. Dalším indikátorem navrženým pro hodnocení aktivit vysoké školy v této oblasti je transparentní nakládání s finančními prostředky, a to nejen od zřizovatele, ale také od sponzorů a využívání státní podpory. Zveřejnění informací o nakládání s finančními prostředky probíhá nejčastěji formou účetní rozvahy, která je součástí výroční zprávy, ale může mít i jinou podobu. Přestože tvorba výroční zprávy a její ověření auditorem je zákonnou povinností, i tak je možné ji považovat za příspěvek k oblasti transparentnosti hospodaření. Tento zkoumaný indikátor včetně dalších jako např. poskytování pravdivých informací veřejnosti či CSR reporting lze nicméně sledovat i u firem v soukromém sektoru.

Obrázek 16: Indikátory pro hodnocení aktivit v ekonomické oblasti

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

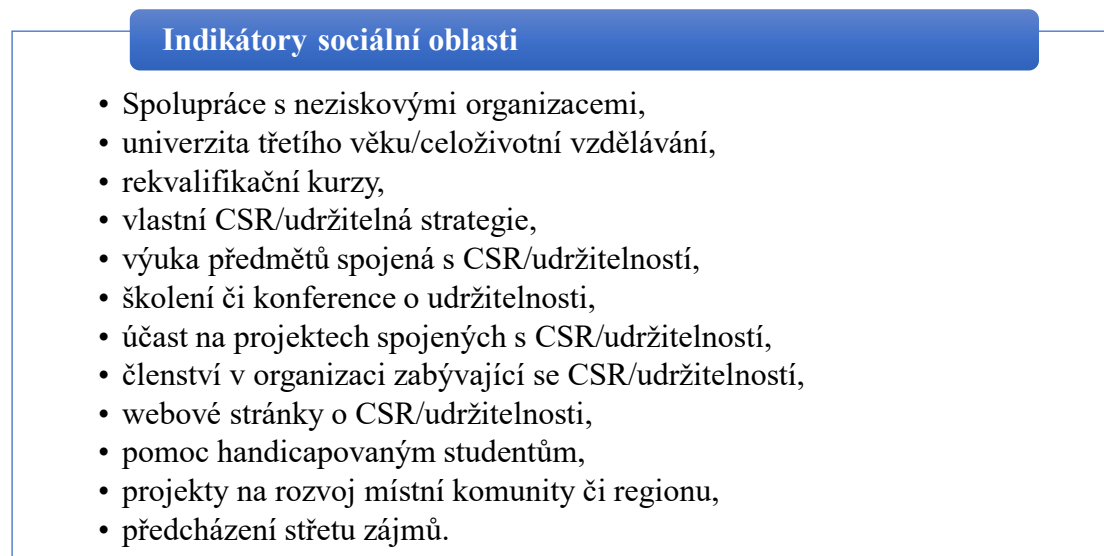
3.2.3 Sociální oblast

Poslední zkoumanou oblastí jsou aktivity v rámci sociálního pilíře, který znamená vztah k lidem obecně. V předložené diplomové práci se budou zkoumat aktivity zaměřené především na rozvoj komunity a studentů. Zájmová skupina zaměstnanci nebude zohledněna, jelikož na základě povahy provedené analýzy autorka nezískala přístup k těmto interním datům. Indikátorů pro tuto oblast bylo stanoveno nejvíce, což se odvíjí od důvodu existence vysokých škol a jejich poslání. Vysoké školy mají v první řadě formovat jedince a přispívat k rozvoji společnosti.

V sociální oblasti bude zkoumána spolupráce vysokých škol s neziskovými organizacemi. Tím se rozumí, zda škola přímo finančně přispívá nějakým nadacím či

pomáhá s realizací projektů a akcí, jejichž výtěžek pak dané nadaci věnuje. V rámci dalšího vzdělávání společnosti bude sledována existence univerzity třetího věku nebo celoživotního vzdělávání a poskytování rekvalifikačních kurzů pro širokou veřejnost. Dalšími kritérii související s osvětou je výuka předmětů spojená s CSR či udržitelností, pořádání školení či konferencí o udržitelnosti a účast na projektech týkajících se této problematiky. Sledováno bude také, zda má daná vysoká škola nějakou svou vlastní CSR nebo udržitelnou strategii, zda je členem v nějaké organizaci či iniciativě zabývající se udržitelností (např. SDG Accord, Asociace společenské odpovědnosti, PRME, ...) nebo také, zda lze na webových stránkách školy nalézt sekci zabývající se přímo touto problematikou. Zkoumáno bude také jestli vysoká škola nabízí pomoc handicapovaným studentům – existence střediska pro studenty se specifickými potřebami, bezbariérový přístup atd. V neposlední řadě se analýza zaměří také na skutečnost, jestli se vysoká škola účastní projektů na rozvoj místní komunity nebo regionu a zda má nějaká opatření pro předcházení střetu zájmů. To může být například vydání etického kodexu, kde se organizace zaváže k dodržování obecných zásad čestného a slušného jednání. Pokud se škola rozhodne vydat svůj etický kodex, pak je vhodné, aby se na jeho znění shodli všichni, kterých se jeho dodržování bude týkat, stejně jako je to u konceptu společenské odpovědnosti firem.

Obrázek 17: Indikátory pro hodnocení aktivit v sociální oblasti

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

3.3 Analýza současného stavu prováděných aktivit

Při hodnocení aktivit prováděných vysokými školami bylo vždy zkoumáno, zda je opravdu zapojená škola jako celek, a ne pouze některá z fakult či oddělení. Aktivity ekonomických fakult byly zkoumány a vyhodnocovány zvlášť.

Ze získaných informací (příloha A) je zřejmé, že CSR a udržitelnými aktivitami se zabývají nejvíce školy s přírodovědeckým a zemědělským zaměřením, ale také ekonomickým. Umělecké školy jako jsou AMU, AVU a JAMU se touto problematikou nezabývají skoro vůbec. K nalezení jsou u nich v sociálním pilíři pouze projekty na rozvoj místní komunity či regionu, čímž jsou převážně myšleny divadelní vystoupení či pořádání výstav v Praze. AMU se jako jediná z uměleckých škol snaží v rámci environmentálního pilíře o elektronizaci dat a tím přispívá k šetrné spotřebě materiálů a také ke snižování odpadu. Z aktivit ekonomického pilíře všechny tři školy poskytují pravdivé informace veřejnosti, stipendia svým studentům a transparentně využívají finanční prostředky. Tyto školy nebudou již v rámci dalšího textu zmiňovány.

Environmentální pilíř

Výsledky analýzy pro environmentální pilíř jasně ukazují, že vysoké školy dbají na ochranu životního prostředí, třídění odpadu a na šetrnou spotřebu materiálů a energií. Většina škol se snaží omezit spotřebu jednorázových plastů, přičemž Univerzita Palackého, MENDELU a ČVUT používají na svých akcích vratné kelímky s potiskem (tzv. NickNacky), které jsou využívány na festivalech. Univerzita Palackého nahrazuje plastové nádoby porcelánovými talíři a ČVUT používá kelímky z kukuřičného škrobu (Borgis a.s., 2019). Univerzita Tomáše Bati přešla v rámci šetření papíru na elektronické výplatní pásky.

Ochrana životního prostředí je důležitá i pro Univerzitu Karlovu, která se v rámci projektu „Implementace odpovědného veřejného zadávání do nákupů na UK“ přihlásila k odpovědnosti za své nákupy a jejich dopady na společnost a životní prostředí (Univerzita Karlova, 2020).

Dalším zkoumaným kritériem v rámci environmentálního pilíře byl Fairtrade¹. Této problematice se více věnují ekonomické fakulty než vysoké školy jako celky. Jihočeská univerzita je členem platformy Fairtrade Česko a Slovensko a její Ekonomická fakulta získala dokonce titul „Fairtradová fakulta“, v jejíž prostorách byl otevřen vlastní obchůdek, kde jsou mimo jiné v nabídce také fairtradové výrobky a také pořádala akci Férová snídane. Titulem „Fairtradová škola“ se pyšní také VŠTE v Českých Budějovicích, kde se prodávají fairtradové produkty v kantýně a v automatu. Témata fair trade jsou také na škole začleněny do výuky (NaZemi, 2011). Fakulta sociálně ekonomická UJEP je žadatelem o tento status.

Na ČZU byl založen studentský spolek týkající se problematiky Fairtrade s názvem „BeFair“. Díky němu byl na půdě univerzity umístěn fairtradový automat a byla pořádána akce „Férová sváča“. Produkty s označením „Fairtrade“ je možno zakoupit také v kavárně v prostorách univerzitní knihovny na ZČU v Plzni. Na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem vznikla studentská iniciativa Fair UJEP, která organizuje férovou snídani a zasloužila se o automat na fairtradovou kávu v budovách UJEP (NaZemi, 2011).

Výzkumem a vývojem ekologických technologií se zabývají především školy technického typu. Technická univerzita v Liberci vytvořila projekt „Envitech“, který čistí vodu za pomoci příze z nanovlákn, která slouží jako nosič pro biomasu s bakteriemi. Škola také získává z rýžových slupek oxid křemičitý, který je nezbytný v různých odvětvích průmyslu, při výrobě pneumatik až po potravinářství (Borgis a.s., 2019).

Ze všech 26 škol je ČZU jediná, která využívá energii z obnovitelných zdrojů. Při výstavbě nového Pavilonu tropického zemědělství byly na jeho střechu umístěny fotovoltaické panely, které zajistí částečnou dodávku elektrické energie pro budovu.

¹ Fairtrade je certifikace zboží, jejíž cílem je poskytnout farmářům z Afriky, Asie a Jižní Ameriky možnost užít se vlastní práci za důstojných podmínek. Farmáři v systému Fairtrade dostávají za své zboží výkupní cenu, která plně odpovídá nákladům a umožňuje důstojné živobytí. Nejčastějšími produkty, které jsou označeny touto certifikací jsou káva, kakao nebo banány (Fairtrade Česko a Slovensko, 2019).

Ekonomický pilíř

Poskytování pravdivých informací veřejnosti, stipendií svým studentům a transparentní využívání finančních prostředků bylo zjištěno u všech zkoumaných vysokých škol.

Pouze pět z nich má zřízené centrum společenské odpovědnosti či udržitelnosti, za které v tabulce hodnocení autorka práce považuje i úsek či oddělení na škole, které se touto problematikou zabývá. Ten najdeme například na ČZU (Odpovědná ČZU), MENDELU (CSR MENDELU), UK (Centrum pro otázky životního prostředí), UP (Udržitelný Palacký) a na VŠE (Centrum managementu udržitelnosti). Tento výčet ještě rozšiřují dvě ekonomické fakulty, kterými jsou Ekonomická fakulta ZČU se svým Centrem podnikání a udržitelnosti a Ekonomicko-správní fakulta MU, na které byl zřízen Institut pro udržitelnost a cirkularitu.

Cose CSR reportingu týče, není tato aktivita nijak značně mezi vysokými školami rozšířena. Většina škol se jí nezabývá vůbec, u některých nalezneme o udržitelných aktivitách alespoň zmínku v rámci výročních zpráv o činnosti v části zabývající se třetí rolí vysokých škol. Za to ČZU pravidelně vydává CSR reporty za období 4 let a poslední report byl zveřejněn v roce 2018. K pravidelnému reportování se také zavázala MENDELU, která ale doposud žádnou samostatnou zprávu zabývající se touto problematikou nevydala a zatím o svých aktivitách v této oblasti informuje stejně jako VFU pouze v rámci výročních zpráv. Na poli ekonomických fakult se Ekonomická fakulta ZČU zavázala k reportování o činnostech k rozvíjení k podpoře naplňování SDGs v rámci připojení k iniciativě SDG Accord a Fakulta podnikohospodářská VŠE reportuje dle požadavků iniciativy PRME.

Sociální pilíř

Nejvíce sledovaných kritérií bylo v rámci sociálního pilíře. Zde bylo zjištěno, že všechny školy nabízejí program celoživotního vzdělávání či univerzity třetího věku. Pro regulaci střetu zájmů vydala drtivá většina škol svůj vlastní etický kodex, který upravuje jak se pracovníci i studenti mají chovat na akademické půdě. Pouze UMPRUM v Praze jako jediná zatím tento dokument nevydala, ale pracuje na něm a chystá se ho v blízké době zveřejnit. Všech 13 ekonomických fakult vydalo etický kodex.

Vysoké školy jsou také velmi aktivní v oblasti pořádání projektů na rozvoj místní komunity či regionu. Masarykova univerzita obnovila v roce 2013 provoz kina Scala, které se stalo místem setkávání studentů, akademiků i široké veřejnosti. Kinosál slouží i pro výuku, konference, semináře a akademické obřady MU. Do tvorby programu kina se aktivně zapojují studenti MU v rámci projektu „Studentské kino“ (MUNI, 2020). MU také nabízí prohlídky Mendelova muzea, kde kromě stálé expozice pořádají i řadu výstav a akcí pro veřejnost. Univerzita Karlova se v ročníku 2018/2019 stala rovněž hlavním partnerem sportovní ankety Nejúspěšnější sportovec roku a mimo jiné byly zahájeny též přípravy univerzitního projektu s názvem „Česko! A jak dál?“, diskusní platformy přístupné pro veřejnost, která má za cíl definovat zásadní celospolečenská témata, problémy a výzvy naší společnosti (Univerzita Karlova, 2018). VŠCHT Praha se aktivně zapojila do projektu Inovační vouchery v Praze, jehož cílem je podpora spolupráce podniků s pražskými výzkumnými organizacemi. Mimo jiné se ve spolupráci s vedením Středočeského a Ústeckého kraje významně podílí na tvorbě strategií hospodaření a nakládání s pitnou a technologickou vodou (Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2018).

Celkem devět vysokých škol spolupracuje s neziskovým sektorem, přičemž Masarykova univerzita spolupracovala v roce 2018 se zařízením Lipka na rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků ZŠ a SŠ skrze vzdělávání k udržitelnému rozvoji. V témže roce univerzita pořádala akci „Charity week“, kde bylo vybráno přes 80 tisíc korun, které věnovali charitativní organizaci Debra pomáhající lidem s nemocí motýlích křídel a díky charitativní akci „Etika on run“ byl spolku Úsměvy, pomáhajícímu lidem s Downovým syndromem a jejich rodinám, poskytnut příspěvek 35 tisíc Kč. Na její Ekonomicko-správní fakultě funguje od roku 2012 „Centrum pro výzkum neziskového sektoru“ jakožto výzkumné centrum Masarykovy univerzity, které v roce 2018 vytvořilo interaktivní mapy neziskového sektoru v ČR (Masarykova univerzita, 2018).

Univerzita Pardubice organizuje charitativní běhy, pořádá charitativní bleší trhy nebo posílá knížky pro Afriku. Studenti VŠTE v Českých Budějovicích pravidelně navštěvují děti s těžkým kombinovaným postižením v „Centru Bazalka“. Toto centrum podporuje také Ekonomická fakulta JU, jejíž studenti uspořádali tradiční akci s označením „ÚFŘP party“ a celkový výtěžek z této akce byl věnován právě Centru Bazalka.

Provozně ekonomická fakulta MENDELU každoročně v prosinci pořádají „Charitativní bleší trh“, přičemž výtěžek z akce putuje na podporu neziskových organizací. Ekonomická fakulta ZČU je spolupořadatelem charitativní akce „Čteme Na Dřeň“. Pro tuto akci bylo na půdě celé univerzity umístěno několik sběrných boxů, kam zájemci mohli odevzdat již nepotřebné knihy. Z těchto knih byl potom uspořádán charitativní bazar a výtěžek z celé akce putoval Nadaci pro transplantace kostní dřevě.

Ekonomické fakulty jsou velmi aktivní v zapojování předmětů spojených s CSR/udržitelností do své výuky (celkem 10 ekonomických fakult) a všechny fakulty se nějakým způsobem zapojují do projektů spojených s touto problematikou. Pořádáním konferencí či přednášek na toto téma se zabývají méně (pouze 5 fakult). Ekonomická fakulta VŠB-TUO pořádala konferenci se zaměřením na rozvoj česko-polského příhraničí, v rámci které byly zkoumány ekonomické a sociální problémy udržitelného rozvoje (Technická univerzita Ostrava, 2020). Fakulta sociálně ekonomická UJEP pořádá besedy o Fairtrade, promítá dokumentární filmy o pracovních podmínkách v rozvojových zemích a studenti se pravidelně zapojují do „Výstavy na stromech“ a „Férové snídaně NaZemi“.

Při zkoumání vysokých škol jako celků, nalezneme výuku těchto předmětů u méně než poloviny (12) a to samé platí pro účast na projektech spojených CSR/udržitelností a pořádání konferencí o CSR/udržitelnosti. ČZU pořádala v roce 2019 konferenci s názvem „CSR napříč institucemi“. Slezská univerzita v Opavě hostila v roce 2019 „Konferenci o Cílech trvale udržitelného rozvoje (SDG)“. Univerzita Karlova pořádala společně s ČZU a VŠE seminář „Společenská odpovědnost organizací – Univerzity spoluvytvářejí svou zemi.“ Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně pořádala přednášku Zuzany Dutkové s názvem „Příliš velké šatníky na tak malou planetu“, která se zabývá tím, jak módní průmysl ovlivňuje životní prostředí (UTB, 2019). UMPRUM pořádá výstavy a přednášky pro veřejnost na téma design a udržitelnost.

Problematicke CSR/udržitelnosti věnuje prostor na svých webových či facebookových stránkách celkem osm vysokých škol a pět ekonomických fakult. ČZU má zřízené webové stránky csr.czu.cz, které se věnují společenské odpovědnosti ČZU. Provozně ekonomická fakulta ČZU má v rámci svých webových stránek záložku, která se zabývá CSR.

MENDELU má pro své Centrum společenské odpovědnosti a udržitelnosti vytvořeny samostatné stránky csr.mendelu.cz.

Iniciativa studentů z UJEP s názvem „Fair UJEP“ je zastoupena pod stejným jménem na Facebooku. Fakulta sociálně ekonomická UJEP má na svých webových stránkách záložku věnované CSR.

Na webových stránkách UK nalezneme sekci zabývající se udržitelností s názvem „Udržitelnost na UK“, která se zabývá hlavně implementací odpovědného veřejného zadávání do nákupů na UK.

Studentská iniciativa zabývající se udržitelností na Univerzitě Palackého v Olomouci má založeny vlastní webové stránky udržitelnypalacky.upol.cz. Stejnojmenná iniciativa je zastoupena také na Facebooku a Instagramu.

Fakulta podnikohospodářská VŠE věnuje na svých webových stránkách v profilu fakulty sekci „Společenská odpovědnost“, kde představuje svoji vlastní strategii.

ZČU jako celek nevěnuje této problematice na svých stránkách žádný prostor, ale Ekonomická fakulta založila pro své „Centrum podnikání a udržitelnosti“ vlastní webové stránky cepecko.cz. To je mimo jiné zastoupeno i na Facebooku, a na Instagramu pod názvem [cepeucko](https://www.instagram.com/cepeucko).

Celkem pět vysokých škol a tři ekonomické fakulty se staly členem nějaké organizace zabývající se CSR/udržitelností. Masarykova univerzita je členem Asociace společenské odpovědnosti, jejímž členem je i MENDELU, ČZU a Ekonomická fakulta ZČU. VŠB-TUO je členem Národního programového centra BUP (Baltský univerzitní program), který se zabývá otázkami trvale udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí. VŠE je členem iniciativy PRME, stejně jako její Fakulta podnikohospodářská. Ekonomická fakulta ZČU je mimo jiné členem SDG Accord a Fakulta sociálně ekonomická UJEP členem Business leaders forum.

Handicapovaným studentům umožňuje studium převážná většina vysokých škol a všechny zkoumané ekonomické fakulty. Mnoho škol má zřízena dokonce i centra na pomoc studentům se specifickými potřebami. ČVUT zřídilo centrum „Elsa“, Ostravská univerzita centrum „Pyramida“, Masarykova univerzita má středisko „Teiresiás“, Univerzita Pardubice centrum „Alma“ a VUT v Brně centrum „Alfons“.

3.4 Vyhodnocení dat

Pro vyhodnocení získaných dat byly využity dvě metody vícekriteriálního hodnocení, které stanovují váhy zkoumaných kritérií, a to kvantitativní párové srovnání (tzv. Saatyho metoda) a metoda pořadí. Metoda pořadí je velmi rychlá, nebere však v úvahu absolutní rozdíly hodnot ukazatelů mezi kritérii. Ty lze do určení vah zahrnout pomocí Saatyho metody. Cílem těchto metod je poskytnout přehled s pořadím, na jaké společensky odpovědné a udržitelné aktivity a v jaké míře se školy a fakulty zaměřují.

Nejprve byla vyhodnocena analýza pro vysoké školy (VŠ) jako celky a následně byly zkoumány výsledky pouze pro ekonomické fakulty (EF).

Jednotlivé pilíře byly v rámci obou metod vyhodnoceny samostatně, jelikož bylo vždy zkoumáno, jakými aktivitami daného pilíře se vysoké školy nebo ekonomické fakulty zabývají nejvíce.

3.4.1 Metoda pořadí – vysoké školy

Tato metoda stanovuje pořadí zkoumaných kritérií podle důležitosti. Výpočet vychází z následujícího postupu, (Synek a kol., 2009):

Nejprve se očíslojí jednotlivá kritéria a je jim přidělen index $i = 1, \dots, k$. Uspořádaným kritériím jsou přiřazena čísla (body) $k, \dots, 1$. Nejdůležitějšímu kritériu je přiřazeno číslo k (počet kritérií), druhému nejdůležitějšímu $k - 1$, až nejméně důležitému kritériu číslo 1. Obecně je i -tému kritériu přiřazeno číslo b_i . Váha i -tého kritéria se poté vypočte dle vzorce:

$$v_i = \frac{b_i}{\sum_{i=1}^k b_i} ; i=1, 2, \dots, k \quad (1)$$

Součet čísel b_i ve jmenovateli je součtem prvních k přirozených čísel.

$$\sum_{i=1}^k b_i = \frac{k(k+1)}{2} \quad (2)$$

Tabulka 2: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – ekonomický pilíř (VŠ)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
poskytování pravdivých informací veřejnosti	1	26	1.-3.	4	0,27
transparentní využívání finančních prostředků	2	26	1.-3.	4	0,27
CSR reporting	3	3	5.	1	0,07
poskytování stipendií	4	26	1.-3.	4	0,27
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	5	5	4.	2	0,13
Celkem				15	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Nejvyšších vah dosahují současně poskytování pravdivých informací veřejnosti, transparentní využívání finančních prostředků a poskytování stipendií. Tyto aktivity byly zjištěny u všech vysokých škol. Nejméně se školy věnují CSR reportingu.

Tabulka 3: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – environmentální pilíř (VŠ)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
ochrana životního prostředí	1	16	3.	5	0,18
šetrná spotřeba materiálů, energií	2	20	2.	6	0,21
třídění odpadu	3	23	1.	7	0,25
snížování odpadu	4	12	4.	4	0,14
Fairtrade	5	5	6.	2	0,07
využívání energií z obnovitelných zdrojů	6	1	7.	1	0,04
vývoj a výzkum ekologických technologií	7	9	5.	3	0,11
Celkem				28	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

V rámci environmentálního pilíře kladou vysoké školy nejvíce důraz na třídění odpadu, dále na šetrnou spotřebu materiálů a energií a na ochranu životního prostředí. ČZU využívá jako jediná v celé České republice energie z obnovitelných zdrojů.

Tabulka 4: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Sociální pilíř (VŠ)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
spolupráce s neziskovými organizacemi	1	9	8.-9.	4,5	0,06
univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	2	26	1.	12	0,15
rekvalifikační kurzy	3	9	8.-9.	4,5	0,06
vlastní CSR strategie	4	8	10.-11.	2,5	0,03
výuka předmětů spojená s CSR	5	12	5.-7.	7	0,09
školení či konference o udržitelnosti	6	12	5.-7.	7	0,09
účast na projektech spojených s CSR	7	12	5.-7.	7	0,09
členství v organizaci zabývající se udržitelností	8	5	12.	1	0,01
pomoc handicapovaným studentům	9	23	4.	9	0,12
webové či facebookové stránky o CSR/udržitelnosti	10	8	10.-11.	2,5	0,03
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	11	25	2.-3.	10,5	0,13
předcházení střetu zájmů	12	25	2.-3.	10,5	0,13
Celkem				78	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Ze získaných výsledků vah za pomoci metody pořadí pro sociální pilíř je zřejmé, že všechny vysoké školy nabízejí celoživotní vzdělávání či provozují univerzitu třetího věku, čímž plní svojí třetí funkci ke společnosti. O druhé a třetí místo se dělí projekty na rozvoj místní komunity či regionu a předcházení střetu zájmů. Pouze jedna vysoká škola nemá svůj vlastní etický kodex, který by upravoval povinnosti dodržovat mravní principy, zásady a akademické sliby. Aktivita s nejmenší vahou je členství v organizace zabývající se udržitelností.

3.4.2 Kvantitativní párové srovnání (Saatyho metoda) – vysoké školy

Pro sestavení párového srovnání lze využít dvě základní metody, Fullerův trojúhelník nebo Saatyho matici. Pro přesnější stanovení preferencí porovnávaných objektů je výhodnější druhá zmíněná metoda, jelikož umožňuje vybírat intenzitu preference na základě devítibodové preferenční škály (Šubrt a kol., 2011). Tato metoda slouží k určení vah kritérií, hodnotí-li je pouze jeden expert. Kromě výběru preferovaného kritéria se pro každou dvojici kritérií určuje také velikost této preference. Pro ohodnocení párových porovnání kritérií se používá devíti bodové stupnice a je možné používat i mezistupně (hodnoty 2, 4, 6, 8) a hodnocení se ukládá do tzv. Saatyho matice $S = (s_{ij})$ podle následujícího systému (Saaty, 1994):

	1 - rovnocenná kritéria i a j
	3 - slabě preferované kritérium i před j
(S_{ij}) =	5 - silně preferované kritérium i před j
	7 - velmi silně preferované kritérium i před j
	9 - absolutně preferované kritérium i před j

Saatyho metoda se skládá z několika kroků, přičemž se nejprve sestaví matice S tak, že jsou porovnány vždy dva prvky (dvě kritéria) mezi sebou a ohodnocen poměr jejich důležitostí zlomkem, kde číselník a jmenovatel jsou celá čísla v rozsahu 1-9.

Pro potřeby této práce byla kritériím přiřazena čísla na základě níže uvedené stupnice.

Tabulka 5: Stupnice pro hodnocení podílů kritérií u VŠ

Číselné hodnocení	Deskriptor	Rozdíl v zastoupení kritérií i a j na kladných odpovědích
1	i a j jsou rovnocenná	0-5
3	i je slabě preferováno před j	6-10
5	i je silně preferováno před j	11-15
7	i je velmi silně preferováno před j	16-20
9	i je absolutně preferováno před j	21-26

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Maticе S je čtvercová řádu $n \times n$ a pro prvky matice S platí $s_{ij} = 1/s_{ji}$, tedy matice S je reciproční. Na diagonále matice S jsou vždy hodnoty jedna (každé kritérium je samo sobě rovnocenné). Hodnota s_{ij} představuje přibližný poměr vah kritéria i a j , v matematickém zápisu $s_{ij} \approx v_i / v_j$.

Následně se vypočtou geometrické průměry řádků Saatyho matice dle vzorce:

$$G = \sqrt[n]{\prod (s_{ij})_n} \quad (3)$$

Posledním krokem je stanovení vah kritérií, přičemž se geometrické průměry vydělí součtem geometrických průměrů dle vztahu:

$$v_i = \frac{G_i}{\sum_{i=1}^j G_i} \quad (4)$$

Tabulka 6: Saatyho matice – Ekonomický pilíř (VŠ)

Kritérium i/j	poskytování pravdivých informací veřejnosti	transparentní využívání finančních prostředků	CSR reporting	poskytování stipendií	existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	Geometrický průměr	Váha (v_i)
poskytování pravdivých informací veřejnosti	1	1	9	1	9	2,41	0,31
transparentní využívání finančních prostředků	1	1	9	1	9	2,41	0,31
CSR reporting	1/9	1/9	1	1/9	1	0,27	0,03
poskytování stipendií	1	1	9	1	9	2,41	0,31
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	1/9	1/9	1	1/9	1	0,27	0,03
Celkem						7,76	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 7: Saatyho matice – Environmentální pilíř (VŠ)

Kritérium i/j	ochrana životního prostředí	šetrná spotřeba materiálů, energií	třídění odpadu	snižování odpadu	Fairtrade	využívání energií z obnovitelných zdrojů	vývoj a výzkum ekologických technologií	Geometrický průměr	Váha
ochrana životního prostředí	1	1	1/3	1	5	5	3	1,58	0,16
šetrná spotřeba materiálů, energií	1	1	1	3	5	7	5	2,45	0,25
třídění odpadu	3	1	1	5	7	9	5	3,35	0,34
snižování odpadu	1	1/3	1/5	1	3	5	1	1,00	0,10
Fairtrade	1/5	1/5	1/7	1/3	1	1	1	0,41	0,04
využívání energií z obnovitelných zdrojů	1/5	1/7	1/9	1/5	1	1	1/3	0,30	0,03
vývoj a výzkum ekologických technologií	1/3	1/5	1/5	1	1	3	1	0,63	0,06
Celkem								9,72	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 8: Saatyho matice – Sociální pilíř (VŠ)

Kritérium i/j	spolupráce s neziskovými organizacemi	univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	rekvalifikační kurzy	vlastní CSR strategie	výuka předmětů spojená s CSR	školení či konference o udržitelnosti	účast na projektech spojených s CSR	členství v organizaci zabývající se udržitelností	pomoc handicapovaným studentům	webové či facebookové stránky o CSR/ udržitelnosti	projekty na rozvoj místní komunity či regionu	předcházení střetu zájmů	Geometrický průměr	Váha	
spolupráce s neziskovými organizacemi	1	1/7	1	1	1	1	1	1	1/5	1	1/7	1/7	0,54	0,03	
univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	7	1	7	7	5	5	5	9	1	7	1	1	3,44	0,19	
rekvalifikační kurzy	1	1/7	1	1	1	1	1	1	1/5	1	1/7	1/7	0,54	0,03	
vlastní CSR strategie	1	1/7	1	1	1	1	1	1	1/5	1	1/7	1/7	0,54	0,03	
výuka předmětů spojená s CSR	1	1/5	1	1	1	1	1	3	1/5	1	1/5	1/5	0,64	0,04	
školení či konference o udržitelnosti	1	1/5	1	1	1	1	1	3	1/5	1	1/5	1/5	0,64	0,04	
účast na projektech spojených s CSR	1	1/5	1	1	1	1	1	3	1/5	1	1/5	1/5	0,64	0,04	
členství v organizaci zabývající se udržitelností	1	1/9	1	1	1/3	1/3	1/3	1	1/7	1	1/7	1/7	0,39	0,02	
pomoc handicapovaným studentům	5	1	5	5	5	5	5	7	1	5	1	1	3,01	0,17	
webové či facebookové stránky o CSR / udržitelnosti	1	1/7	1	1	1	1	1	1	1/5	1	1/7	1/7	0,54	0,03	
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	7	1	7	7	5	5	5	7	1	7	1	1	3,36	0,19	
předcházení střetu zájmů	7	1	7	7	5	5	5	7	1	7	1	1	3,36	0,19	
													Celkem	17,63	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

3.4.3 Metoda pořadí – ekonomické fakulty

Dle postupu zmíněného výše byla vyhodnocena získaná data za pomoci metody pořadí i pro ekonomické fakulty.

Tabulka 9: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Ekonomický pilíř (EF)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
poskytování pravdivých informací veřejnosti	1	13	1.-3.	4	0,27
transparentní využívání finančních prostředků	2	13	1.-3.	4	0,27
CSR reporting	3	2	4.-5.	1,5	0,1
poskytování stipendií	4	13	1.-3.	4	0,27
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	5	2	4.-5.	1,5	0,1
Celkem				15	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Stejně jako u aktivit vysokých škol jako celků, tak i v rámci ekonomických fakult obsadily první tři místa ekonomického pilíře tyto aktivity: poskytování pravdivých informací veřejnosti, transparentní využívání finančních prostředků a poskytování stipendií.

Tabulka 10: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Environmentální pilíř (EF)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
ochrana životního prostředí	1	6	3.-4.	4,5	0,16
šetrná spotřeba materiálů, energií	2	7	2.	6	0,21
třídění odpadu	3	13	1.	7	0,25
snížování odpadu	4	6	3.-4.	4,5	0,16
Fairtrade	5	4	5.	3	0,11
využívání energií z obnovitelných zdrojů	6	0	7.	1	0,04
vývoj a výzkum ekologických technologií	7	2	6.	2	0,07
Celkem				28	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Z aktivit environmentálního pilíře ekonomických fakult získalo největší váhu třídění odpadu, v závěsu je šetrná spotřeba materiálů a energií a o další dvě místa se dělí ochrana životního prostředí a snižování odpadu. Stejně jako u vysokých škol obsadilo poslední místo využívání energií z obnovitelných zdrojů.

Tabulka 11: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Sociální pilíř (EF)

Kritérium	Index (i)	ANO celkem	Pořadí	Počet bodů (bi)	Váha (vi)
spolupráce s neziskovými organizacemi	1	9	6.	7	0,09
univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	2	13	1.-4.	10,5	0,13
rekvalifikační kurzy	3	0	12.	1	0,01
vlastní CSR strategie	4	4	10.	3	0,04
výuka předmětů spojená s CSR	5	10	5.	8	0,10
školení či konference o udržitelnosti	6	5	8.-9.	4,5	0,06
účast na projektech spojených s CSR	7	13	1.-4.	10,5	0,13
členství v organizaci zabývající se udržitelností	8	3	11.	2	0,03
pomoc handicapovaným studentům	9	13	1.-4.	10,5	0,13
webové či facebookové stránky o CSR/udržitelnosti	10	5	8.-9.	4,5	0,06
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	11	6	7.	6	0,08
předcházení střetu zájmů	12	13	1.-4.	10,5	0,13
Celkem				78	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

V rámci sociálního pilíře všechny ekonomické fakulty nabízejí celoživotní vzdělávání, účastní se projektů spojených s CSR, mají zřízena centra pro pomoc handicapovaným studentům a mají také svůj etický kodex. Důraz je kladen i na výuku předmětů spojených s problematikou CSR a udržitelnosti. Nejmenší váhu získala nabídka rekvalifikačních kurzů, která nebyla zjištěna ani u jedné z ekonomických fakult.

3.4.4 Saatyho metoda – ekonomické fakulty

Na základě stejného postupu pro výpočet Saatyho matice zmíněného výše byla zkoumaným kritériím u ekonomických fakult (EF) nejprve přiřazena čísla na základě níže uvedené stupnice.

Tabulka 12: Stupnice pro hodnocení podílů kritérií u EF

Číselné hodnocení	Deskriptor	Rozdíl v zastoupení kritérií i a j na kladných odpovědích
1	i a j jsou rovnocenná	0-2
3	i je slabě preferováno před j	3-5
5	i je silně preferováno před j	6-7
7	i je velmi silně preferováno před j	8-10
9	i je absolutně preferováno před j	11-13

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 13: Saatyho matice – Ekonomický pilíř (EF)

Kritérium i/j	poskytování pravdivých informací veřejnosti	transparentní využívání finančních prostředků	CSR reporting	poskytování stipendií	existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	Geometrický průměr	Váha (v_i)
poskytování pravdivých informací veřejnosti	1	1	9	1	9	2,41	0,31
transparentní využívání finančních prostředků	1	1	9	1	9	2,41	0,31
CSR reporting	1/9	1/9	1	1/9	1	0,27	0,03
poskytování stipendií	1	1	9	1	9	2,41	0,31
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	1/9	1/9	1	1/9	1	0,27	0,03
Celkem						7,76	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 14: Saatyho matice – Environmentální pilíř (EF)

Kritérium i/j	ochrana životního prostředí	šetrná spotřeba materiálů, energií	třídění odpadu	snižování odpadu	Fairtrade	využívání energií z obnovitelných zdrojů	vývoj a výzkum ekologických technologií	Geometrický průměr	Váha
ochrana životního prostředí	1	1	1/5	1	1	5	3	1,17	0,12
šetrná spotřeba materiálů, energií	1	1	1/5	1	5	5	3	1,37	0,13
třídění odpadu	5	5	1	5	7	9	9	4,93	0,49
snižování odpadu	1	1	1/5	1	1	5	3	1,17	0,12
Fairtrade	1	1/5	1/7	1	1	3	1	0,76	0,07
využívání energií z obnovitelných zdrojů	1/5	1/5	1/9	1/5	1/3	1	1	0,31	0,03
vývoj a výzkum ekologických technologií	1/3	1/3	1/9	1/3	1	1	1	0,46	0,04
Celkem								10,17	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 15: Saatyho matice – Sociální pilíř (EF)

Kritérium i/j	spolupráce s neziskovými organizacemi	univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	rekvalifikační kurzy	vlastní CSR strategie	výuka předmětů spojená s CSR	školení či konference o udržitelnosti	účast na projektech spojených s CSR	členství v organizaci zabývající se udržitelností	pomoc handicapovaným studentům	webové či facebookové stránky o CSR/ udržitelnosti	projekty na rozvoj místní komunity či regionu	předcházení střetu zájmů	Geometrický průměr	Váha
spolupráce s neziskovými organizacemi	1	1/3	7	3	1	3	1/3	5	1/3	1/3	3	1/3	0,12	0,06
univerzita třetího věku/ celoživotní vzdělávání	3	1	9	7	3	7	1	7	1	7	5	1	3,15	0,18
rekvalifikační kurzy	1/7	1/9	1	1/3	1/7	1/3	1/9	1/3	1/9	1/3	1/5	1/9	0,21	0,01
vlastní CSR strategie	1/3	1/7	3	1	1/5	1	1/7	1	1/7	1	1	1/7	0,46	0,03
výuka předmětů spojená s CSR	1	1/3	7	5	1	3	1/3	5	1/3	3	3	1/3	1,40	0,08
školení či konference o udržitelnosti	1/3	1/7	3	1	1/3	1	1/7	1	1/7	1	1	1/7	0,48	0,03
účast na projektech spojených s CSR	3	1	9	7	3	7	1	7	1	7	5	1	3,15	0,18
členství v organizaci zabývající se udržitelností	1/5	1/7	3	1	1/5	1	1/7	1	1/7	1	1/3	1/7	0,40	0,02
pomoc handicapovaným studentům	3	1	9	7	3	7	1	7	1	7	5	1	3,15	0,18
webové či facebookové stránky o CSR / udržitelnosti	3	1/7	3	1	1/3	1	1/7	1	1/7	1	1	1/7	0,57	0,03
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	1/3	1/5	5	1	1/3	1	1/5	3	1/5	1	1	1/5	0,61	0,03
předcházení střetu zájmů	3	1	9	7	3	7	1	7	1	7	5	1	3,15	0,18
Celkem													17,87	1

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Tabulka 16: Porovnání zjištěných vah obou metod pro vysoké školy

Kritéria	Váhy		Umístění	
	M. pořadí	Saaty	M. pořadí	Saaty
poskytování pravdivých informací veřejnosti	0,27	0,31	1.-3.	1.-3.
transparentní využívání finančních prostředků	0,27	0,31	1.-3.	1.-3.
CSR reporting	0,07	0,03	5.	4.-5.
poskytování stipendií	0,27	0,31	1.-3.	1.-3.
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	0,13	0,03	4.	4.-5.
ochrana životního prostředí	0,18	0,16	3.	3.
šetrná spotřeba materiálů, energií	0,21	0,25	2.	2.
třídění odpadu	0,25	0,34	1.	1.
snižování odpadu	0,14	0,1	4.	4.
Fairtrade	0,07	0,04	6.	6.
využívání energií z obnovitelných zdrojů	0,04	0,03	7.	7.
vývoj a výzkum ekologických technologií	0,11	0,06	5.	5.
spolupráce s neziskovými organizacemi	0,06	0,03	8.-9.	8.-11.
univerzita třetího věku / celoživotní vzdělávání	0,15	0,19	1.	1.-3.
rekvalifikační kurzy	0,06	0,03	8.-9.	8.-11.
vlastní CSR strategie	0,03	0,03	10.-11.	8.-11.
výuka předmětů spojená s CSR	0,09	0,04	5.-7.	5.-7.
školení či konference o udržitelnosti	0,09	0,04	5.-7.	5.-7.
účast na projektech spojených s CSR	0,09	0,04	5.-7.	5.-7.
členství v organizaci zabývající se udržitelností	0,01	0,02	12.	12.
pomoc handicapovaným studentům	0,12	0,17	4.	4.
webové či facebookové stránky o CSR	0,03	0,03	10.-11.	8.-11.
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	0,13	0,19	2.-3.	1.-3.
předcházení střetu zájmů	0,13	0,19	2.-3.	1.-3.

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že při porovnávání pořadí aktivit vysokých škol získaných oběma metodami, se umístění jednotlivých kritérií nepatrně liší. V ekonomickém pilíři (označen oranžovou barvou) byly v případě Saatyho metody stanovené stejné váhy pro kritérium CSR reporting a existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti. Při výpočtu vah metodou pořadí získal CSR reporting menší váhu a umístil se až na posledním místě v rámci tohoto pilíře. Váhy aktivit v environmentálním pilíři (zelená barva) jsou shodné pro obě metody. V sociálním pilíři (modrá barva) bylo

zaznamenáno nejvíce změn v pořadí. Tyto změny ale nebyly nikterak významné, šlo především o úpravu sdílených pozic, přičemž není jasně preferováno první místo.

Tabulka 17: Porovnání vah zjištěných Saatyho metodou u vysokých škol a ekonomických fakult

Kritéria	Váhy		Umístění	
	VŠ	EF	VŠ	EF
poskytování pravdivých informací veřejnosti	0,31	0,31	1.-3.	1.-3.
transparentní využívání finančních prostředků	0,31	0,31	1.-3.	1.-3.
CSR reporting	0,03	0,03	4.-5.	4.-5.
poskytování stipendií	0,31	0,31	1.-3.	1.-3.
existence centra společenské odpovědnosti či udržitelnosti	0,03	0,03	4.-5.	4.-5.
ochrana životního prostředí	0,16	0,12	3.	3.-4.
šetná spotřeba materiálů, energií	0,25	0,13	2.	2.
třídění odpadu	0,34	0,49	1.	1.
snižování odpadu	0,1	0,12	4.	3.-4.
Fairtrade	0,04	0,07	6.	5.
využívání energií z obnovitelných zdrojů	0,03	0,03	7.	7.
vývoj a výzkum ekologických technologií	0,06	0,04	5.	6.
spolupráce s neziskovými organizacemi	0,03	0,06	8.-11.	6.
univerzita třetího věku / celoživotní vzdělávání	0,19	0,18	1.-3.	1.-4.
rekvalifikační kurzy	0,03	0,01	8.-11.	12.
vlastní CSR strategie	0,03	0,03	8.-11.	7.-10.
výuka předmětů spojená s CSR	0,04	0,08	5.-7.	5.
školení či konference o udržitelnosti	0,04	0,03	5.-7.	7.-10.
účast na projektech spojených s CSR	0,04	0,18	5.-7.	1.-4.
členství v organizaci zabývající se udržitelností	0,02	0,02	12.	11.
pomoc handicapovaným studentům	0,17	0,18	4.	1.-4.
webové či facebookové stránky o CSR	0,03	0,03	8.-11.	7.-10.
projekty na rozvoj místní komunity či regionu	0,19	0,03	1.-3.	7.-10.
předcházení střetu zájmů	0,19	0,18	1.-3.	1.-4.

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Data ve výše uvedené tabulce srovnávají zjištěné váhy za pomoci Saatyho metody pro vysoké školy a ekonomické fakulty. Z tabulky lze pozorovat, že v rámci sociálního pilíře provozují vysoké školy i ekonomické fakulty stejné aktivity. Změny, které jsou zvýrazněny tučně, je možno sledovat v environmentálním pilíři, kdy vysoké školy jako celky se věnují více ochraně životního prostředí před snižováním odpadu, ale ekonomické fakulty se na tyto aktivity zaměřují nastejno. Pořadí si také vyměnil vývoj a výzkum

ekologických technologií, který je preferován vysokými školami, a Fairtrade, jehož problematikou se více zabývají ekonomické fakulty. Některé se také dokonce pyšní označením „Fairtradová fakulta“.

Největší změny jsou patrné v sociálním pilíři. První tři místa jsou u vysokých škol rozdělena mezi celoživotní vzdělávání, projekty na rozvoj místní komunity či regionu a předcházení střetu zájmů. U ekonomických fakult se o první místo dělí celkem čtyři aktivity, kterými jsou taktéž celoživotní vzdělávání a předcházení střetu zájmů ale přibyla k nim navíc pomoc handicapovaným studentům a účast na projektech zaměřených na CSR. Naopak projekty na rozvoj místní komunity se propadly na 7. - 10. příčku. Ekonomické fakulty se dále více zaměřují na výuku předmětů souvisejících s problematikou CSR a udržitelnosti a na spolupráci s neziskovým sektorem.

Běžnější jsou také konference či školení o CSR či udržitelnosti pořádané vysokými školami jako celky než pouze ekonomickými fakultami. Na druhou stranu se ekonomické fakulty více zaměřují na propagaci svých udržitelných aktivit na webových či facebookových stránkách a jsou také častěji členy nějaké organizace zabývající se CSR a udržitelností než vysoké školy jako celky.

4 Zhodnocení a doporučení

V této kapitole bylo vybráno několik vysokých škol, jejichž CSR strategie zde budou představeny jako příklady dobré praxe neboli anglicky best practises. Dále jsou na základě výstupů z provedené analýzy formulována doporučení pro vysoké školy, kterým aktivitám by se dle autorky diplomové práce měly školy v České republice více věnovat.

4.1 Best practises

V rámci této podkapitoly budou představeny tři vysoké školy a jejich udržitelné aktivity, které provádí. Tyto školy byly vybrány na základě provedené analýzy, přičemž se vychází z vyplněné tabulky (příloha A), ve které získaly nejvíce kladných odpovědí a zaujímají aktivní přístup k řešení problematiky CSR a udržitelnosti.

4.1.1 Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)

Česká zemědělská univerzita je členem Asociace společenské odpovědnosti a realizuje řadu udržitelných a společensky odpovědných projektů a aktivit. O tématech a aktivitách společenské odpovědnosti informuje především ve svém dlouhodobém záměru a také výroční zprávě. Od roku 2014 pravidelně reportuje o CSR na svých stránkách přímo věnovaných této problematice. V reportech, které univerzita poskytuje o své společenské odpovědnosti, jsou zastoupeny všechny tři pilíře CSR a udržitelnosti. Univerzita se v roce 2018 umístila na 46. místě v rámci celosvětového prestižního žebříčku UI Green Metric World University Rankings 2018, který vyhodnocuje, jak jsou univerzity ohleduplné k životnímu prostředí (Česká zemědělská univerzita v Praze [ČZU], 2019a).

Environmentální pilíř

Aktivitami spadajícími do environmentálního pilíře je například ochrana životního prostředí nebo šetná spotřeba energií a materiálů. Škola zavádí zelené a chytré technologie při výstavbě budov v areálu univerzity. Pro nový pavilon Fakulty tropického zemědělství plánuje na střechu umístit fotovoltaické panely a budova bude mít systém zachytávání dešťové vody propojený s jímkami a retenční nádrží. ČZU se také jako jediná univerzita zúčastnila projektu Ministerstva životního prostředí jménem „Dost bylo plastu“ přičemž omezila používání jednorázových plastů (ČZU, 2019a).

V roce 2018 vyhlásila univerzita soutěž ČZU Campus Sustainability Challenge o nejlepší udržitelné projekty. Z celkem 17 projektů nakonec zvítězily 4, které byly následně převedeny do praxe. Byl to např. **Free Shop**, pro který byla na kolejích vyčleněna místnost, kde si studenti budou moci vzít věci, které už jiní nepotřebují, anebo přinést své nepotřebné věci, když se např. stěhují z kolejí pryč. Projekt vznikl s cílem omezit plýtvání přírodních zdrojů a pomoci snížit finanční výdaje studentů ubytovaných na kolejích. Dalším vítězným projektem je **Jedlý kampus ČZU**. V areálu univerzity bylo vysazeno celkem přes 100 ks jedlých rostlin, léčivých bylin a také stromy s jedlými plody. Projekt má za cíl rozšířit biodiverzitu přírodního prostředí kampusu a studenti mohou jedlé plody aktivně sbírat. **Žížaly na kolej** je také projekt, který vyhrál v soutěži a v jehož rámci byly na koleje nainstalovány vermikompostéry. Cílem projektu je ukázat studentům možnosti třídění a zpracování biologicky rozložitelného odpadu přímo u zdroje, tedy na koleji, a tím pomoci snížit množství směšného odpadu. Další výhodou tohoto projektu je, že vzniklý kompost se použije jako hnojivo pro výše zmíněný projekt Jedlý kampus ČZU (ČZU, 2019c).

Studentský spolek **BeFair** organizuje na ČZU cestovatelské přednášky o osvětových akcích, šíří povědomí v rámci akce „Férová sváča“, promítá film „Plastic Ocean“ a další. Dále se členové spolku účastnili Národní fairtradové konference v Brně a jednání valných hromad Fairtrade Česko a Slovensko. Za podpory spolku BeFair byl také na univerzitní půdě umístěn první fairtradový automat nejen s kávou ale také horkou čokoládou, čajem či cookies nebo čokoládou, a to vše s certifikací Fairtrade (ČZU, 2019c).

V rámci ČZU vzniklo také **Centrum pro vodu, půdu a krajinu**. Jeho cílem je vytvořit účinné řešení pro adaptaci krajiny na klimatickou změnu. Koncept Chytré krajiny je hlavním východiskem pro ochranu území ČR před suchem a povodněmi (ČZU, 2019c).

Ekonomický pilíř

ČZU se v rámci ekonomického pilíře zaměřuje především na uplatňování principů dobrého řízení. Usiluje o transparentnost rozdělovaných prostředků a o transparentnost nabídky studia uchazečům o studium i stávajícím studentům. Také veřejnosti poskytuje ve svých výročních zprávách pravdivé informace a dále nabízí svým studentům širokou škálu stipendií.

Sociální pilíř

Zastoupení na ČZU mají také aktivity a témata sociálního pilíře. Univerzita neustále aktualizuje nabídku kurzů celoživotního vzdělávání pro veřejnost nebo kurzů univerzity třetího věku. ČZU také spolupracuje s neziskovými organizacemi, přičemž je dlouhodobým partnerem nadačního projektu Dobrý anděl, na jehož podporu pravidelně pořádají sbírky. Provozně ekonomická fakulta také podpořila nadační projekt pro seniory Ježíškova vnoučata a uspořádala potravinovou sbírku na pomoc potřebným. V rámci Provozně ekonomické fakulty ČZU je možno nalézt řadu vyučovaných předmětů, které se zabývají udržitelností či společenskou odpovědností.

Univerzita také pořádá a hostí konference týkající se této problematiky a sama se účastní několika projektů zabývajících se udržitelností. V listopadu roku 2019 pořádala konferenci s názvem „CSR napříč institucemi“ v rámci které byly prezentovány výsledky komparační studie ukazující vývoj společenské odpovědnosti na univerzitách mezi lety 2011 a 2018 (ČZU, 2019b). ČZU má také svůj vlastní etický kodex, klade důraz na podporu studentů se specifickými potřebami z důvodu zdravotního či sociálního znevýhodnění a také se podílí na projektech na rozvoj regionu.

4.1.2 Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

Na Mendelově univerzitě bylo založeno začátkem roku 2019 jako na jedné z prvních univerzit v České republice Centrum společenské odpovědnosti a udržitelnosti s názvem CSR MENDELU. Jeho prostřednictvím chce univerzita spojit své zaměstnance a studenty, ale i širokou veřejnost, a podporovat rozvoj společenské odpovědnosti v České republice. Univerzita je také členem organizace zabývajících se touto problematikou. Je zapojena do Asociace společenské odpovědnosti i Platformy zainteresovaných stran společenské odpovědnosti. Univerzita o svých aktivitách v rámci udržitelného přístupu informuje na webových stránkách Centra společenské odpovědnosti a udržitelnosti, ale také ve svých výročních zprávách a dlouhodobých strategických záměrech. Kromě toho centrum vyzývá ke spolupráci ve vědě a výzkumu, a to na národní i mezinárodní úrovni. CSR MENDELU se také zavázalo k analýze společensky odpovědných aktivit dle mezinárodně uznávaných standardů (ISO 26000, GRI) a k pravidelnému reportování společenské odpovědnosti a udržitelnosti (Mendelova univerzita v Brně [MENDELU], 2018a).

Environmentální pilíř

Studenti a zaměstnanci univerzity jsou například angažováni do ochrany životního prostředí v rámci účasti v celonárodní akci „Uklidíme Česko“ anebo v akci „Zelená pomáhá“, ve které se spojuje dobročinnost, kultura a zábava. Třídění odpadu jakožto šetrná spotřeba materiálů a energií je na univerzitě samozřejmostí. Dobrovolníci z Centra společenské odpovědnosti a udržitelnosti se podílí na realizaci projektů na podporu třídění odpadu na kolejích nebo rozšíření nabídky bufetu o zdravé produkty (Impact Hub Praha, 2017).

Ekonomický pilíř

Mendelova univerzita také usiluje o transparentnost poskytovaných informací včetně transparentnosti použitých finančních prostředků. Každý rok vydává zprávy o hospodaření a o činnosti univerzity. Studentům jsou také poskytována prospěchová a ubytovací stipendia, ale také stipendia za tvůrčí výsledky či tvůrčí činnost, stipendia na podporu studia studentů v zahraničí a stipendia pro cizince (MENDELU, 2018b).

Sociální pilíř

Aktivit, které spadají do sociálního pilíře, nalezneme na Mendelově univerzitě několik. Celouniverzitní akcí je např. „Běh rektorky“, který je pořádán v Botanické zahradě nebo charitativní adventní trh „Dobrotrh“, kde se studenti učí komunikačním a obchodním dovednostem, přičemž výtěžek slouží na podporu neziskových organizací.

Důležitou událostí byla také organizace „Dne společenské odpovědnosti“ ve spolupráci s několika sociálními podniky, velkými společnostmi a veřejnou správou. V rámci akce studenti prezentovali své vlastní společensky odpovědné projekty jako např. na podporu obnovy pralesa na Sumatře či na podporu seniorů (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2019).

Univerzita pořádá konference a akce zaměřené na udržitelnost a společenskou odpovědnost, jejíž problematiku také zahrnuje do své výuky např. v předmětu „Společenská odpovědnost firem“, který je vyučován pro české i zahraniční studenty. Provozně ekonomická fakulta je součástí projektu zabývajícím se plýtváním potravin v domácnostech i hromadném stravování a napříč fakultami se řeší problém odlesňování

pralesů v Amazonii. CSR MENDELU pořádá také veřejné přednášky a diskuzní setkání s odborníky z praxe na téma CSR a udržitelnosti a organizuje exkurze do společensky odpovědných firem (Impact Hub Praha, 2017).

Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity organizuje celou řadu odborných, jazykových a zájmových seminářů či kurzů pro širokou veřejnost. Pro seniory pořádá vzdělání formou „Univerzity třetího věku“. Studenti se specifickými potřebami mají dle vnitřních předpisů MENDELU stejné právo získat vysokoškolské vzdělání jako jejich zdraví kolegové. Těmto studentům zajišťuje pomoc „Poradenské centrum ICV MENDELU“, které mimo jiné zprostředkovává úpravu studijních materiálů dle potřeb studentů či zajišťuje podpůrné technické prostředky pro studenty (MENDELU, 2019).

4.1.3 Univerzita Palackého v Olomouci (UP)

Studenti Univerzity Palackého v Olomouci se snaží o posílení společenské odpovědnosti a environmentálně příznivého chování, a proto vznikla v roce 2016 studentská iniciativa „Udržitelný Palacký“, která se zabývá problematikou společenské odpovědnosti a udržitelnosti na univerzitní půdě, ale i mimo ni. Jejich vizí je šířit myšlenku udržitelnosti v rámci celé univerzity a tím inspirovat i ostatní univerzity a také zachovat rovnováhu mezi prací a zábavou a zajistit dlouhodobou kontinuitu iniciativy (Udržitelný Palacký, 2017a). Iniciativa se snaží studentům přibližovat pomocí workshopů, panelových diskuzí, exkurzí či promítáním dokumentů témata, se kterými se během studie běžně nesetkají. Dále pracují na systémových změnách především v odpadovém hospodářství univerzity a kolejí, pořádají osvětové akce na téma udržitelnost a vytvořili několik dlouhodobých projektů. O svých akcích a projektech informují jak na svých webových stránkách, tak jsou velmi aktivní i na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Youtube).

Environmentální pilíř

Aktivity na univerzitě spadající do environmentálního pilíře jsou díky iniciativě Udržitelný Palacký hojně zastoupeny. Projekt **Free Food** si klade za cíl snížit plýtvání a zbytečné vyhazování jídla. Na Facebooku vznikla skupina „Free Food UPOL“, kde mohou její členové, především tedy studenti a zaměstnanci univerzity nabídnout jakoukoliv potravinu, kterou by jinak vyhodili. Skupina má k začátku dubna 2020

necelých 2 tisíce členů a je studenty aktivně využívána, přičemž někteří studenti inzerují kromě potravin i nepotřebné kancelářské potřeby či kosmetiku.

Na podobném principu jako předchozí projekt funguje od května roku 2017 projekt **Freeshop**, který se také snaží snížit zbytečné plýtvání, které je nejčastěji způsobeno na konci semestrů, kdy studenti opouštějí své koleje a zbavují se nepotřebných, mnohdy ale stále funkčních věcí. Freeshop funguje na principu komunitního sdílení a cirkulární ekonomiky a byla pro něj zřízena místnost na kolejích Bedřicha Václavka. Studenti sem mohou přinést cokoli co se jim již nehodí (např. nádobí, knihy), nebo si odnést co potřebují, a to zadarmo nebo za libovolný příspěvek. Freeshop má také své vlastní facebookové stránky, které informují o aktuální otevírací době (Udržitelný Palacký, 2017b).

Václavka je prvním projektem studentské iniciativy Udržitelný Palacký, který vznikl v roce 2016 a nachází se v átriu kolejí Bedřicha Václavka, odkud si získal i svůj název. Jedná se o první studentskou komunitní zahrádku v Česku, kde si studenti mohou natrhat bylinky na vaření či zeleninu. Zároveň je jim umožněno mít přímou zkušenost s pěstováním. Zahrádka se stala oblíbeným místem na setkávání, odpočinek nebo učení a v průběhu akademického roku jsou zde pořádány např. studentské snídaně nebo koncerty (Udržitelný Palacký, 2017c).

Studenti se dále pravidelně zapojují do akce „Uklidme Česko“, jejímž cílem je uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a nepořádek. Členové Udržitelného Palackého také spustili kampaň **Think Out of the Bin**. Cílem je upozornit na komplexní problematiku odpadu a rozšířit povědomí mezi studenty o jeho environmentálních, ekonomických i sociálních důsledcích. V rámci této kampaně byl zorganizován výlet na třídící linku a zero-waste workshop (Udržitelný Palacký, 2017d).

Ekonomický pilíř

Ekonomickému pilíři se z velké části věnuje Výroční zpráva o hospodaření a dlouhodobý záměr. Přestože tvorba výroční zprávy a její ověření auditorem je zákonnou povinností, i tak je možné ji považovat za příspěvek k oblasti transparentnosti hospodaření, postupů správného řízení atd. Na Univerzitě Palackého nalezneme stejně jako na výše zmíněných univerzitách několik druhů stipendií. Těmi jsou jak prospěchové, ubytovací a sociální

stipendium, tak i stipendium na výzkumnou činnost nebo za vynikající výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí výsledky přispívající k prohloubení znalostí (Univerzita Palackého v Olomouci, 2020a).

Sociální pilíř

Bussines Camp je každoročně pořádaná konference, jejímž tématem v roce 2018 byla problematika plastů a Fairtrade výroby, a v rámci které byl pořádán workshop o udržitelné módě a účastníci si mohli vyrobit módní doplněk ze starého oblečení (Jurková, 2018).

V roce 2019 byla do programu konference zařazena panelová diskuze na téma společenské odpovědnosti firem. Výstupem diskuze bylo, že je oboustranně výhodné vyhledávat lokální dodavatele, podporovat šetrné zemědělství, respektovat přírodu a lidi (Nejlepší adresa a.s., 2019).

Studentská iniciativa Udržitelný Palacký vytvořila v rámci soutěže „Univerzita městu“ projekt **Dolej si**, jehož cílem je najít a označit místa v Olomouci, kde dolívají kohoutkovou vodu lidem, kteří přijdou s vlastní lahví. Tato místa jsou označena na mapě a na dveřích podniku je vylepena nálepka se symbolem kapky (Udržitelný Palacký, 2017e). Projekt je nyní rozšířen i na místa v dalších městech po celé České republice.

Na univerzitě bylo zřízeno „Centrum podpory studentů se specifickými potřebami“, které zajišťuje pomoc a podporu při studiu těmto studentům. Centrum je celouniverzitní zařízení poskytující komplexní odborný poradenský, technický a terapeutický servis svým studentům se specifickými potřebami (Univerzita Palackého v Olomouci, 2020b).

Do sociálního pilíře CSR se zařazují také etické principy, které Univerzita Palackého zahrnuje do svého etického kodexu, který zahrnuje hlavní mravní a etické zásady, svobodu myšlení, bádání a vyjadřování. Obsahuje také závazek respektovat zásady slušného chování mezi všemi členy akademické obce. Etický kodex stanovuje přísný zákaz plagiátorství, podvodů a nečestného chování.

4.2 Doporučení

Na základě teoretické části o CSR a udržitelnosti vysokých škol a výzkumné části týkající se existujících strategií CSR a udržitelnosti veřejných českých vysokých škol a jejich ekonomických fakult, je možné vytvořit doporučení, jak by jejich strategie ohledně této problematiky měly vypadat.

Jak vysoké školy jako celky, tak i ekonomické fakulty převážně informují o svých udržitelných a společensky odpovědných aktivitách pouze okrajově v rámci svých výročních zpráv či dlouhodobých záměrů. Lze nalézt pouze pár případů, kdy školy přímo vytvářejí reporty zabývající se touto problematikou. Praxe většiny firem je opačná, kdy jsou obvykle vytvářeny zvláštní dokumenty, kde jsou jejich aktivity věnované CSR a udržitelnosti komunikovány samostatně. Autorka této práce by zkoumaným subjektům doporučila zavést tento přístup, jelikož reporting považuje za velmi důležitý. Převážně komunikace těchto aktivit zajišťuje subjektům řadu výhod a také může sloužit jako inspirace pro ostatní a motivování je k této činnosti. Subjekty by se měly zaměřit především na zkvalitnění komunikace svých společensky odpovědných a udržitelných aktivit, dále konkretizovat své záměry a nástroje k jejich dosažení a informovat veřejnost o tom, čeho v této oblasti dosáhly.

Z výsledků analýzy vyplývá, že mnoho škol se stále nedostatečně zaměřuje na environmentální aktivity. Toto by jistě mělo být napraveno, neboť zachování životního prostředí a šetrná spotřeba materiálů a energií jsou témata velmi aktuální. Počty zaměstnanců a studentů vysokých škol častokrát převyšují počty zaměstnanců firem, a proto i chování těchto subjektů v otázkách úspor energií, třídění odpadů, užívání ekologicky šetrných produktů a technologií, jakožto jejich vývoj, má značný dopad na celou společnost. Řešením by mohlo být využívání energie z obnovitelných zdrojů, na které zatím přistoupila pouze jedna univerzita.

Aktivity ekonomického pilíře jsou poměrně dostatečně rozvíjeny. Školy i fakulty by měly v tomto trendu pokračovat, a i nadále poskytovat stipendia a transparentní informace o hospodaření jakožto o využívání finančních prostředků. Pouze minimum subjektů má založeno centrum společenské odpovědnosti a udržitelnosti. Tato skutečnost by se dle autorky práce měla změnit, jelikož pokud se chce škola či fakulta této problematice opravdu věnovat, měla by zřídit nějaké centrum, které by koordinovalo veškeré činnosti

s tím spojené. Pracovníci tohoto centra by pak měli dostatek času na vytváření reportů, či na tvorbu obsahu webových stránek. Informace by byly přehledné a snadno dostupné, a tak by se o nich kromě primárně dotčených skupin dozvěděli i ostatní. Mimo jiné by mohly organizovat workshopy či semináře na toto téma.

V rámci sociálního pilíře by se školy a fakulty měly snažit o zařazení předmětů věnujících se této problematice do výuky, aby se s tím studenti setkali a seznámili již během studia a byli poté rovnou připraveni na využití získaných poznatků ve firemní praxi. Subjekty by se také měly více snažit o zapojení do iniciativ či organizací zabývajících se společenskou odpovědností či udržitelností. Tyto platformy sdružují zájemce o tuto problematiku a jsou jim jakousi podporou. Členové mezi sebou mohou sdílet své poznatky, podporovat a motivovat se navzájem. Subjekty by také měly zvážit možnost připojení se k SDG Accord či PRME a nastavit si nějaké u nich sledované indikátory.

Jako inspirace pro další vývoj CSR a udržitelných strategií na vysokých školách můžou sloužit aktivity vysokých škol zmíněných v podkapitole 4.1. Best practises. Tyto zavedené přístupy jsou již prověřeny praxí a mají pozitivní ohlasy jak od studentů, tak i ostatních. Každá vysoká škola by mohla zřídit na své půdě komunitní zahrádku, či se alespoň pokusit o výsadbu více zeleně ve svém komplexu. Koleje by se mohli připojit k myšlence omezení plýtvání a zavedení sdílené ekonomiky mezi studenty a také zřídit místnost, kam by studenti odevzdávali své věci, které již nepotřebují a zároveň by si mohli vzít to, co potřebují, jako tomu je na Univerzitě Palackého v Olomouci.

V porovnání s praxí zahraničních vysokých škol je CSR a udržitelnost na českých vysokých školách ještě na samém začátku. České vysoké školy by si mohly vzít příklad ze severních států jako je Norsko či Finsko, kde se této problematice aktivně věnují a jejich přístup se osvědčil nejen v ochraně životního prostředí, ale i v získání dobré pověsti. Vzhledem k tomu, že vysoké školy mají přímý a okamžitý dopad na společnost, měly by zvážit implementování CSR a udržitelnosti do jejich strategie.

Závěr

Udržitelnost a společenská odpovědnost firem se v poslední době stále více objevuje ve strategiích mnoha firem, které si uvědomují její důležitost. Postupně se CSR a udržitelnost dostává i do sektoru vzdělávání. Jelikož vysoké školy formují společnost a vychovávají budoucí manažery firem, je klíčové, aby se pro své studenty staly v této oblasti vzorem a vedly je k odpovědnému chování.

Předložená diplomová práce se zabývala tématem společenské odpovědnosti a udržitelnosti se zaměřením na veřejné vysoké školy v České republice. Jejím cílem byla komparace a analýza současného stavu prováděných aktivit věnujících se této problematice na zkoumaných subjektech.

Teoretická část diplomové práce seznamuje s problematikou společenské odpovědnosti a udržitelnosti z hlediska historického zasazení a současnosti. V této části jsou definovány koncepce a oblasti společenské odpovědnosti a udržitelnosti. Obě koncepce jsou postaveny na stejných třech pilířích, jimiž jsou pilíř environmentální, ekonomický a sociální. Každý z těchto pilířů představuje odlišnou oblast, a v návaznosti na to se liší i témata, která jsou v jejich rámci zkoumána. Dále jsou zde uvedeny přínosy a nevýhody vyplývající z použití zmíněných koncepcí.

Druhá polovina teoretické části představuje zkoumaný vzorek, přibližuje problematiku CSR a udržitelnosti týkající se přímo vysokých škol a dále seznamuje s iniciativami a normami souvisejících s touto problematikou.

Po teoretickém úvodu následovala empirická část práce. Jedním z jejích cílů bylo provést analýzu současného stavu prováděných společensky odpovědných a udržitelných aktivit veřejných vysokých škol v České republice. Pro analýzu byly sestaveny indikátory, které se v každém pilíři sledovaly zvlášť. U každé vysoké školy byla provedena hloubková analýza dostupných dokumentů týkajících se této problematiky, ze kterých byly zjištěny aktivity, kterými se škola zabývá. Tento postup byl následně aplikován i na ekonomické fakulty. Následně byly představeny aktivity prováděné vysokými školami a ekonomickými fakultami v rámci jednotlivých pilířů.

Zjištěná data byla poté vyhodnocena (pro vysoké školy a fakulty samostatně) metodami vícekritériálního hodnocení – metodou pořadí a tzv. Saatyho metodou. Na základě tohoto vyhodnocení bylo možné získat přehled, jakým aktivitám se školy a fakulty věnují nejvíce.

V závěru empirické části práce bylo uvedeno několik vysokých škol jako příklad dobré praxe a čtenáři byli podrobněji seznámeni se společensky odpovědnými a udržitelnými aktivitami prováděnými na těchto subjektech. Následně byla formulována doporučení pro všechny vysoké školy i ekonomické fakulty, která vycházela z provedeného výzkumu. Více zaměřit by se měli jednak na aktivity v rámci environmentálního pilíře, tak i na dostatečnou komunikaci těchto aktivit a strategií směrem k veřejnosti.

Předložená diplomová práce splnila všechny cíle, které byly stanovené v zadání. Nicméně zkoumá informace, které příslušné subjekty o svých společensky odpovědných a udržitelných aktivitách publikují, ale otázkou dalšího výzkumu by mohlo být, zda a do jaké míry tyto strategie odpovídají reálně vykonávaným činnostem. Často o aktivitách není pouze dostatečně reportováno, ale i přes to se jim vysoké školy či fakulty věnují, jelikož si uvědomují důležitost tohoto konceptu, který je budoucností nejenom komerčních ale i veřejných subjektů.

Seznam použitých zdrojů

- Ankele K., Braun S., Clausen J. & Loew T. (2004). *Bedeutung der internationalen CSR-Diskussion für Nachhaltigkeit und die sich daraus ergebenden Anforderungen an Unternehmen mit Fokus Berichterstattung*. Münster a Berlin, Německo: Institut für ökologische Wirtschaftsforschung gGmbH und future e.V.
- Asemah, E. S., Okpanachi, R. & Olumuji, E. P. (2013) Universities and corporate social responsibility performance: An implosion of the reality. *African Research Review*, 7(4), 195-224.
- Avramenko, E. (2018). *Medium – Get smarter about what matters to you*. Dostupné 10. 11. 2019 z <https://medium.com/@Anaiska/contribute-to-a-better-world-be-a-successful-company-sustainability-in-a-shared-economy-startup-50cc72f2e37b>
- Bocken, N.M.P, Short, S.W., Rana, P. & Evans, S. (2014) A literature and practice review to develop sustainable business model archetypes. *Journal of Cleaner Production*, 65, 42-56.
- Borgis a.s. (2019). *Novinky.cz*. Dostupné 15. 4. 2020 z <https://www.novinky.cz/veda-skoly/clanek/ceske-univerzity-se-snazi-pecovat-o-zivotni-prostredi-omezuji-hlavne-plasty-40270094>
- Business Leaders Forum (2019). *CSR online*. Dostupné 16. 12. 2019 z <http://www.csr-online.cz/co-je-csr/>
- Carlowitz, C. H. (1713). *Sylvicultura Oeconomica oder haußwirthliche Nachricht und Naturmäßige Anweisung zur Wilden Baum-Zucht*. (2. vyd.). Leipzig, Německo: Braun.
- Carroll, A. B. (1991). *The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders*. Dostupné z <http://faculty.wvu.edu/dunnc3/rprnts.pyramidofcsr.pdf>
- Carroll, A. B. (1998). *Four Faces of Corporate Citizenship*. *Business and Society Review*. Dostupné z <http://www.scribd.com/doc/95208264/Four-Faces-of-Corporate-Citizenship#scribd>
- Carroll, A. B., & Buchholtz, A. K. (2009). *Business & Society: Ethics, Sustainability and Stakeholder Management*. (7. vyd.). Mason, Ohio: South-Western Cengage Learning.
- Carroll, A. & Shabana, K. (2010). The Business Case for Corporate Social Responsibility. Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/228118692_The_Business_Case_for_Corporate_Social_Responsibility_A_Review_of_Concepts_Research_and_Practice
- CSR Europe (2019). *CSR Europe. Responsible business, better future*. Dostupné 15. 12. 2019 z <https://www.csreurope.org/history>
- Česko (1992). Zákon č. 17/1992 Sb. ze dne 5. prosince 1991 o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. § 6. v Sbírká zákonů České republiky. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17>
- Česká zemědělská univerzita v Praze (2019a). *ČZU*. Dostupné 2. 4. 2020 z <https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/kampus-czu-patri-k-nejekologictejsim-na-svete-ukazal-mezinar.html>

Česká zemědělská univerzita v Praze (2019b). ČZU. Dostupné 2. 4. 2020 z <https://csr.czu.cz/cs/r-13688-konference/r-15090-konference-spolecenska-odpovednost-napric-institucemi-2019>

Česká zemědělská univerzita v Praze (2019c). *CSR report 2018 - Společensky odpovědná ČZU*. Dostupné 2. 4. 2020 z <https://csr.czu.cz/cs/r-13686-strategie-a-zprava-o-udrzitelnosti>

Dahan, G., et al. (2012). Corporate social responsibility in higher education institutions: Istanbul Bilgi University case. *American International Journal of Contemporary Research*, 2(3), 97.

Dahlsrud, A. (2008). How corporate social responsibility is defined: an analysis of 37 definitions. *Corporate social responsibility and environmental management*, 15(1), 1-13.

Deklarace z Rio de Janeiro o životním prostředí a rozvoji (1992). *Metodika pro místní Agendy 21 v ČR*. Dostupné z [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFL5ZKH1/\\$FILE/Method-MA21_06-priloha1-deklaraceUR_0503.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFL5ZKH1/$FILE/Method-MA21_06-priloha1-deklaraceUR_0503.pdf)

Dörfer, (2010). *QMprofi*. Dostupné 11. 3. 2020 z <https://www.qmprofi.cz/33/spolecenska-odpovednost-firem-a-norma-iso-26000-2010-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EuiqB7MU5EZk4tn9zoq6WEw/>

Epstein, M. J., & Rejc Buhovac, A. (2014). *Making Sustainability Work: Best Practices in Managing and Measuring Corporate Social, Environmental, and Economic Impacts*. Sheffield, Anglie: Greenleaf Publishing.

Evropská komise (2011). *Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky*. Dostupné 10. 12. 2019 z <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/spolocenska-zodpovednost/new-communication-on-csr-2011-2014.pdf>

Fairtrade Česko a Slovensko (2019). *Fairtrade Česko*. Dostupné 20. 4. 2020 z <https://fairtrade-cesko.cz/fairtrade/co-je-fairtrade/>

Fors (2019). *Oficiální stránky Českého fóra pro rozvojovou spolupráci*. Dostupné 10. 12. 2019 z <http://www.fors.cz/rozvojova-spoluprace/evropska-politika/rozvojove-cile-tisicileti-mdgs/#.XdqPNldKg2w>

Friedman, M. (1970). *The Social Responsibility Of Business Is to Increase Its Profits*. Dostupné z <https://graphics8.nytimes.com/packages/pdf/business/miltonfriedman1970.pdf>

Garriga, E. & Melé, D. (2004). *Journal of Business Ethics*. Dostupné z <https://doi.org/10.1023/B:BUSI.0000039399.90587.34>

GRI (2020). *Global Reporting Initiative*. Dostupné 12. 11. 2019 z <https://www.globalreporting.org/Information/about-gri/Pages/default.aspx>

IHK Nürnberg für Mittelfranken (2015). *Lexikon der Nachhaltigkeit*. Dostupné 10. 11. 2019 z https://www.nachhaltigkeit.info/artikel/begriffsentwicklung_1729.htm

Impact Hub Praha (2017). *Asociace společenské odpovědnosti*. Dostupné 2. 4. 2020 z <http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/nasi-clenove/65-mendelova-univerzita-v-brne-mendelu/>

- Informační centrum OSN v Praze. (2017). *Cíle udržitelného rozvoje*. Dostupné z <http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>
- Jurková, D. (2018). *Univerzita Palackého v Olomouci*. Dostupné 5. 4. 2020 z <https://www.upol.cz/nc/zpravy/zprava/clanek/na-up-business-campu-si-vytvorite-vlastni-udrzitelnou-modu/>
- Kašparová, K. (2012). *Faktory ovlivňující CSR reportování*. Brno, Česko: Masarykova univerzita.
- Kašparová, K., & Kunz, V. (2013). *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha, Česko: Grada Publishing.
- Kneblíková, M. (2019). *Ipsos*. Dostupné 20. 1. 2019 z <https://www.ipsos.com/cs-cz/cile-udrzitelneho-rozvoje-rezonuji-temata-zdravi-pitna-voda>
- Koubská, K., & Hralová, E. (2006). *Společensky odpovědné podnikání jako trend a příležitost. Centrum inovací a rozvoje*. Dostupné z <http://www.cir.cz/prirucka-csr/482649/1985622>
- Kuldová, L. (2010). *Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Plzeň, Česko: Kanina.
- Kuldová, L. (2011). Vliv společenské odpovědnosti na výkonnost firem. *Trendy v podnikání*, 2011(1), 41-48. Dostupné z <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/16167/1/Kuldova.pdf>
- Kunz, V. (2012). *Společenská odpovědnost firem*. Praha, Česko: Grada.
- Kotler P. & Keller K. L. (2007). *Marketing management*. Praha, Česko: Grada.
- ManagementMania (2016). *ManagementMania*. Dostupné 11. 3. 2020 z <https://managementmania.com/cs/iso-26000-spolecenska-odpovednost-firem>
- Masarykova univerzita (2018). *Výroční zpráva o činnosti MU za rok 2018*. Dostupné z https://www.muni.cz/media/3169388/mu_vzoc_2018-cz.pdf
- Meadows, D. H. (1972). *The Limits to growth: a report for the Club of Rome's project on the predicament of mankind*. New York, USA: Universe Books.
- Mederly, P., & Nováček, P. (1996). *Strategie udržitelného rozvoje*. Praha, Česko: G+G.
- Mendelova univerzita v Brně (2018a). *Centrum společenské odpovědnosti a udržitelnosti MENDELU*. Dostupné 2. 4. 2020 z <http://csr.mendelu.cz/>
- Mendelova univerzita v Brně (2018b). *Stipendia*. Dostupné 2. 4. 2020 z <http://mendelu.cz/30345-stipendia>
- Mendelova univerzita v Brně (2019). *Institut celoživotního vzdělávání*. Dostupné 2. 4. 2020 z <http://icv.mendelu.cz/studium/25436-studenti-se-specifickymi-potrebami>
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2019). *Ministerstvo pro místní rozvoj*. Dostupné 29. 11. 2019 z <https://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Regionalni-rozvoj/Informace,-aktuality,-seminare,-pracovni-skupiny/PSUR/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>

- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2019). *Společenská odpovědnost organizací v České republice*. Dostupné z https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/spolecenska-odpovednost-organizaci/2019/9/Newsletter_CSR_zari-2019.pdf
- Ministerstvo životního prostředí ČR (2016). *Ministerstvo životního prostředí*. Dostupné 28. 11. 2019 z http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
- Moldan, B. (2007). World Environmental Summits. *Život. Prostr.*, 41(4), 173-177.
- MŠMT (2020). *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*. Dostupné 13. 3. 2020 z <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol-v-cr-3>
- MUNI (2020). *Univerzitní kino Scala*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.kinoscala.cz/cz/historie>
- NaZemi (2011). *Fairtradová města*. Dostupné 15. 4. 2020 z https://www.fairtradovamesta.cz/kde_jsou_fer/skoly
- Nejlepší adresa a.s. (2019). *Olomouc.cz – nejlepší adresa ve městě*. Dostupné 5. 4. 2020 z <https://www.olomouc.cz/zpravy/clanek/UP-Business-Camp-opet-motivoval-k-plneni-podnikatelskych-snu-30988>
- Pavlík, M., & Bělčík, M. a kol. (2010). *Společenská odpovědnost organizace – CSR v praxi a jak s ní dál*. Praha, Česko: Grada Publishing.
- Petrová, A., Hrubý, P., Marková, A. & Najmanová K. (2008). *Společenská odpovědnost ve školách*. Dostupné z [http://zelenenakupovani.cz/__C12572160037AA0F.nsf/\\$pid/CPRJ7LAS8TWT/\\$FILE/prirucka_csr.pdf](http://zelenenakupovani.cz/__C12572160037AA0F.nsf/$pid/CPRJ7LAS8TWT/$FILE/prirucka_csr.pdf)
- Podrázský, V. (2013). *Hans Carl von Carlowitz - 300 let trvale udržitelného lesnictví. Lesnická práce*, 92(6). Dostupné z <http://www.lesprace.cz/casopis-lesnicka-prace-archiv/rocnik-92-2013/lesnicka-prace-c-6-13/hans-carl-von-carlowitz-300-let-trvale-udrzitelneho-lesnictvi>
- PRME, (2020). *Principles for Responsible Management Education*. Dostupné 8. 3. 2020 z <https://www.unprme.org/about-prme/the-six-principles.php>
- Roberts, W. P., & Dowling, R. G. (2002). Corporate Reputation and Sustained Superior Financial Performance. *Strategic Management Journal*, 23, 1077–1093.
- Rynda, I. (2000). *Univerzita Karlova, Centrum pro otázky životního prostředí*. Dostupné 4. 2. 2020 z <http://www.czp.cuni.cz/czp/index.php/cz/cs/zdroje-informaci/konference/212-trvale-udritelny-rozvoj-a-vzdlavani>
- Saaty, T. L. (1994). *Fundamentals of decision making and prority theory with the analytic hierarchy process*. Pittsburgh, PA: RWS Publications.
- SDG Accord (2019). *Výroční zpráva – červenec 2019*. Dostupné z https://www.sustainabilityexchange.ac.uk/files/2019_the_sdg_accord_un_high_politic_al_forum_final_online_version.pdf
- SDG Accord (2020). *The SDG Accord*. Dostupné 13. 3. 2020 z <https://www.sdgaccord.org/>
- Smith, N.C. (2003). “Corporate social responsibility: Whether or how?” *California Management Review*, 45, 52-76.

- Srpová, J., & Řehoř, V. (2010). *Základy podnikání: teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha, Česko: Grada.
- Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. (1987). *Naše společná budoucnost*. Přel. Korčák, P. (1991). Praha, Česko: Academia.
- Synek, M., Kopkáně, H. & Kubálková M. (2009). *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. Praha, Česko: C.H. Beck.
- Székely, F., & Knirsch, M. (2005). Responsible Leadership and Corporate Social Responsibility: Metrics for Sustainable Performance. *European Management Journal*, 23(6), 628 – 647.
- Šubrt, T. & kol. (2011). *Ekonomicko-matematické metody*. Plzeň, Česko: Aleš Čeněk.
- Technická univerzita Ostrava (2020). *VŠB – Technická univerzita Ostrava*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.ekf.vsb.cz/raspo-new/cs/zakladni-informace/>
- Tetřevová, L. & Sabolová, V. (2010). *University Stakeholder Management and University Social Responsibility*. Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/228459318_University_Stakeholder_Management_and_University_Social_Responsibility
- Trnková, J. (2004). *Společenská odpovědnost firem: Kompletní průvodce tématem a závěry z průzkumu v ČR*. Praha, Česko: Business Leaders Forum.
- Udržitelný Palacký (2017a). *O nás*. Dostupné 4. 4. 2020 z <https://udrizitelnypalacky.upol.cz/o-nas/>
- Udržitelný Palacký (2017b). *Freeshop*. Dostupné 4. 4. 2020 z <http://udrizitelnypalacky.upol.cz/freeshop/>
- Udržitelný Palacký (2017c). *Václavka*. Dostupné 4. 4. 2020 z <http://udrizitelnypalacky.upol.cz/vaclavka/>
- Udržitelný Palacký (2017d). *Think out of the bin*. Dostupné 4. 4. 2020 z <http://udrizitelnypalacky.upol.cz/think-out-of-the-bin/>
- Udržitelný Palacký (2017e). *Dolej si*. Dostupné 4. 4. 2020 z <https://udrizitelnypalacky.upol.cz/dolej-si/>
- UNIC Praha (2019). *United Nations. Information Centre Prague. Informační centrum OSN v Praze*. Dostupné 24. 11. 2019 z <https://www.osn.cz/akce-pro-klima-summit-osn-2019/>
- United Nations (1992). *Sustainable Development Goals*. Dostupné 24. 11. 2019 z <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>
- United Nations (2012). *Sustainable Development Goals*. Dostupné 24. 11. 2019 z <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/733FutureWeWant.pdf>
- Univerzita Karlova (2018). *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Univerzity Karlovy za rok 2018*. Dostupné z https://cuni.cz/UK-8533-version1-vzc_2018_web.pdf
- Univerzita Karlova (2020). *Udržitelnost na UK - Univerzita Karlova*. Dostupné 15. 4. 2020 z <https://cuni.cz/UK-10376.html>

- Univerzita Palackého v Olomouci (2020a). *Studenti*. Dostupné 5. 4. 2020 z <https://www.upol.cz/studenti/studium/stipendia/>
- Univerzita Palackého v Olomouci (2020b). *Centrum podpory studentů se specifickými potřebami*. Dostupné 5. 4. 2020 z <http://cps.upol.cz/>
- UTB (2019). *Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.utb.cz/aktuality-akce/zuzana-dutkova-prilis-velke-satniky-na-tak-malou-planetu/>
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (2018). *Výroční zpráva o činnosti za rok 2018*. Dostupné z https://www.vscht.cz/files/uzel/48310/0001~~Czu8tyj_SG_e4bUKVQVFhxeWJSrkKxzpzczLyy8uyVSoSIQoys9WMDIwtAAA.pdf?redirected
- Weber, Manuela. (2008). " The business case for corporate social responsibility: A company-level measurement approach for CSR. *European Management Journal, Elsevier*, 26(4), 247-261.
- Will Kenton (2019). *Investopedia*. Dostupné 26. 11. 2019 z <https://www.investopedia.com/terms/t/triple-bottom-line.asp>
- Workspace (2019). *Workspace*. Dostupné 25. 11. 2019 z <https://www.workspace.co.uk/community/homework/growth-and-strategy/how-csr-can-help-your-business>
- World Commission on Environment and Development (1987). *Our Common Future*. Dostupné 20. 11. 2019 z <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>
- Zadrazilová, D. a kol. (2010). *Společenská odpovědnost podniků: transparentnost a etika podnikání*. Praha, Česko: C. H. Beck.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Top 5 prioritních cílů.....	19
Tabulka 2: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – ekonomický pilíř (VŠ)	58
Tabulka 3: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – environmentální pilíř (VŠ).....	58
Tabulka 4: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Sociální pilíř (VŠ)...	59
Tabulka 5: Stupnice pro hodnocení podílů kritérií u VŠ.....	60
Tabulka 6: Saatyho matice – Ekonomický pilíř (VŠ).....	61
Tabulka 7: Saatyho matice – Environmentální pilíř (VŠ)	62
Tabulka 8: Saatyho matice – Sociální pilíř (VŠ)	63
Tabulka 9: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Ekonomický pilíř (EF)	64
Tabulka 10: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Environmentální pilíř (EF)	64
Tabulka 11: Stanovení vah jednotlivých kritérií metodou pořadí – Sociální pilíř (EF) .	65
Tabulka 12: Stupnice pro hodnocení podílů kritérií u EF.....	66
Tabulka 13: Saatyho matice – Ekonomický pilíř (EF)	66
Tabulka 14: Saatyho matice – Environmentální pilíř (EF).....	67
Tabulka 15: Saatyho matice – Sociální pilíř (EF).....	68
Tabulka 16: Porovnání zjištěných vah obou metod pro vysoké školy	69
Tabulka 17: Porovnání vah zjištěných Saatyho metodou u vysokých škol a ekonomických fakult	70

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přehled milníků udržitelného rozvoje.....	12
Obrázek 2: Cíle SDGs	15
Obrázek 3: Carrollova pyramida	22
Obrázek 4: Příklady témat CSR	24
Obrázek 5: Triple bottom line	26
Obrázek 6: Zástupci primárních a sekundárních stakeholderů	29
Obrázek 7: Přínosy koncepce společenské odpovědnosti	33
Obrázek 8: Nevýhody přijetí koncepce CSR	34
Obrázek 9: Vztah mezi CSR a udržitelností.....	35
Obrázek 10: Logo SDG Accord	39
Obrázek 11: Principy PRME.....	40
Obrázek 12: Principy normy ISO 26000.....	42
Obrázek 13: Proces efektivního výzkumu.....	44
Obrázek 14: Schéma realizované analýzy.....	46
Obrázek 15: Indikátory pro hodnocení aktivit v environmentální oblasti.....	48
Obrázek 16: Indikátory pro hodnocení aktivit v ekonomické oblasti	49
Obrázek 17: Indikátory pro hodnocení aktivit v sociální oblasti	50

Seznam zkratek

3P	profit, people, planet – tři pilíře CSR
CSR	Corporate Social Responsibility (společenská odpovědnost firem)
EF	ekonomické fakulty
GRI	Global Reporting Initiative
ISO	International Organization for Standardization (mezinárodní organizace pro normalizaci)
ISO 26000	Mezinárodní norma pro sociální odpovědnost
SDGs	Sustainable Development Goals (Cíle udržitelného rozvoje)
TBL	Triple bottom line
VŠ	vysoké školy

Seznam příloh

Příloha A: Tabulka s hodnocením aktivit vysokých škol

Příloha B: Tabulka s hodnocením aktivit ekonomických fakult

Příloha A: Tabulka s hodnocením aktivit vysokých škol

Kritéria		AMU	AVU	ČZU	ČVUT	JAMU	JU	MU	MENDELU	OU	SU	TUL	UHK	UJEP	UK	UP	Upa	UTB	VFU	VŠB-TUO	VŠE	VŠCHT	VŠPJ	VŠTE	UMPRUM	VUT	ZČU	Celkem	
Environmentální	ochrana životního prostředí			x	x				x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x		x	16	
	šetrná spotřeba materiálů, energií	x		x	x		x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	20
	třídění odpadu			x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23
	snižování odpadu	x		x	x				x	x			x		x				x	x						x	x	12	
	Fairtrade			x			x							x											x		x	5	
	využívání energií z obnovitelných zdrojů			x																									1
	vývoj a výzkum ekologických technologií			x	x						x	x								x		x					x	x	9
Ekonomická	poskytování pravdivých informací veřejnosti	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26
	transparentní využívání finančních prostředků	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26
	CSR reporting			x					x										x										3
	poskytování stipendií	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26
	existence centra společenské odpovědnosti/udrž.			x					x							x	x				x								5
Sociální	spolupráce s neziskovými organizacemi			x			x	x									x			x			x	x	x		x	9	
	univerzita třetího věku/celoživotní vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	26
	rekvalifikační kurzy				x		x			x		x			x	x							x		x		x	9	
	vlastní CSR/udrž. strategie			x				x					x		x	x			x	x	x								8
	výuka předmětů spojená s CSR/udrž.			x				x						x	x					x	x	x	x	x	x	x	x	x	12
	školení či konference o udržitelnosti			x			x	x		x				x	x	x					x	x				x	x	x	12
	účast na projektech spojených s CSR/udrž.			x					x	x				x	x	x				x	x	x		x	x		x	12	
	členství v organizaci zabývající se CSR/udrž.			x				x	x											x	x								5
	pomoc handicapovaným studentům			x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23
	webové či facebookové stránky o CSR/udrž.			x					x						x	x	x				x	x					x		8
	projekty na rozvoj místní komunity či regionu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	25
předcházení střetu zájmů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	25	

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

Příloha B: Tabulka s hodnocením aktivit ekonomických fakult

Kritéria		ČZU	JU	MU	MENDELU	SU	TUL	UJEP	Upa	UTB	VŠB-TUO	VŠE	VUT	ZČU	Celkem
Evironmentální	ochrana životního prostředí	x		x	x							x	x	x	6
	šetrná spotřeba materiálů, energií	x		x	x					x		x	x	x	7
	třídění odpadu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	snižování odpadu	x		x	x			x				x		x	6
	Fairtrade	x	x					x						x	4
	využívání energií z obnovitelných zdrojů														0
	vývoj a výzkum ekologických technologií			x	x										
Ekonomická	poskytování pravdivých informací veřejnosti	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	transparentní využívání finančních prostředků	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	CSR reporting											x		x	2
	poskytování stipendií	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	existence centra společenské odpovědnosti/udrž.			x										x	2
Sociální	spolupráce s neziskovými organizacemi	x	x	x	x	x		x			x	x		x	9
	univerzita třetího věku/celoživotní vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	rekvalifikační kurzy														0
	vlastní CSR/udrž. strategie	x						x				x		x	4
	výuka předmětů spojená s CSR/udrž.		x		x	x	x	x	x		x	x	x	x	10
	školení či konference o udržitelnosti		x	x							x	x		x	5
	účast na projektech spojených s CSR/udrž.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	členství v organizaci zabývající se CSR/udrž.							x				x		x	3
	pomoc handicapovaným studentům	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13
	webové či facebookové stránky o CSR/udrž.	x		x				x				x		x	5
	projekty na rozvoj místní komunity či regionu			x	x			x	x			x		x	6
předcházení střetu zájmů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13	

Zdroj: vlastní zpracování (2020)

Abstrakt

Šestáková, K. (2020). *Komparace aktivit společenské odpovědnosti a udržitelnosti vybraných subjektů* (Diplomová práce). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: společenská odpovědnost firem, udržitelnost, tři pilířová struktura, vysoké školy

Předložená diplomová práce se zabývá problematikou udržitelného rozvoje neboli udržitelnosti a společenské odpovědnosti (CSR) na veřejných vysokých školách v České republice. Teoretická část této práce se věnuje vymezení pojmů a představení a přiblížení si těchto dvou konceptů. Dále obsahuje charakteristiku této problematiky právě pro vysoké školy. Cílem empirické části je analýza současného stavu prováděných aktivit, tedy zda zkoumaný vzorek implementuje do své strategie v rámci všech tří pilířů různé aspekty sociální odpovědnosti a udržitelnosti či nikoliv. Posledním cílem této práce je formulace vhodných doporučení pro další zařazování aktivit týkajících se této problematiky do strategií vysokých škol.

Abstract

Šestáková, K. (2020). *Comparison of activities of corporate social responsibility and sustainability of selected subjects* (Master's Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: corporate social responsibility, sustainability, Triple bottom line, higher education

This thesis deals with the issue of sustainable development or sustainability and corporate social responsibility (CSR) at public universities in the Czech Republic. The theoretical part of this thesis is devoted to the definition of concepts and the introduction and closer approach to these two concepts. It also contains characteristics of this issue for universities. The aim of the empirical part is to analyse the current status of the activities carried out, whether the selected sample implements various aspects of social responsibility and sustainability into its strategy within all three pillars. The last aim of this work is to formulate suitable recommendations for further inclusion of activities related to this issue into the strategies of higher education institutions.